

DECLARACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL FORMULADA POLA DIRECCIÓN XERAL DE CALIDADE AMBIENTAL, SOSTIBILIDADE E CAMBIO CLIMÁTICO RELATIVA AO PROXECTO PARQUE EÓLICO AS PENIZAS, NO CONCELLO DE CERDEDO - COTOBADE E CONCELLO DE FORCAREI (PONTEVEDRA), PROMOVIDO POR GREENALIA WIND POWER S.L.U. (CLAVE: 2018/0025)

A Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, en base ás súas competencias para resolver este expediente ambiental segundo o Decreto 42/2019, do 28 de marzo, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda e de conformidade coa proposta de Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos da Subdirección Xeral de Avaliación Ambiental, que a continuación se transcribe:

A Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental (BOE núm. 296 do 11 de decembro), establece no seu artigo 7.1.a) que os proxectos incluídos no seu anexo I serán obxecto dunha avaliación de impacto ambiental ordinaria.

Entre os proxectos do dito anexo I recolle no seu grupo 3.i) os parques eólicos que teñan 50 ou máis aeroxeradores, ou máis de 30 MW ou que se encontre a menos de 2 km doutro parque eólico en funcionamento, en construción, con autorización administrativa ou con declaración de impacto ambiental. Segundo o estudo de impacto ambiental presentado polo promotor, este sería o caso da actuación pretendida, dado que o parque ten unha potencia total de 31,2 MW.

Considerando o anterior, o proxecto someteuse ao trámite de avaliación de impacto ambiental ordinaria e, téndose practicado o referido procedemento, procede formular a correspondente declaración de impacto ambiental (DIA), de acordo co disposto no artigo 41 da dita Lei 21/2013.

1. INFORMACIÓN SOBRE O PROXECTO

1.1 Promotor e órgano substantivo

O promotor do proxecto é a sociedade Greenalia Wind Power S.L.U. e o órgano substantivo a Dirección Xeral Planificación Enerxética e Recursos Naturais, da Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Industria e Innovación.

1.2. Obxecto do proxecto, descrición e localización

De acordo coa documentación achegada, o proxecto ten por obxecto a execución dun parque eólico de 31,2 MW de potencia total no concello Cerdedo – Cotobade e concello de Forcarei (Pontevedra). O acceso o parque realizase dende a estrada PO-203, á altura do km 16, en dirección sur parte un vieiro de acceso os aeroxeradores. Está composto por 6 aeroxeradores e a súa infraestrutura asociada, que se localizará dentro do polígono definido polas coordenadas UTM que se indican no punto 3 desta DIA.

As características principais do proxecto son as seguintes:

Número de aerogeradores: 6
Modelo previsto: SIEMENS GAMESA SG 145 o similar
Potencia nominal unitaria: 5,2 MW
Potencia total instalada: 31,2 MW
Altura de buxa: 127,5 m
Diámetro de rotor: 145 m
Orzamento (execución material): 38.156.168,33€

Dos aerogeradores sairá unha liña de evacuación en 30kV ate a subestación colectora 30/120 kV. A saída da subestación farase de forma subterránea ate un apoio situado nas inmediacións onde se producirá o paso aéreo. A subestación está composta por dous sistemas de tensión, un sistema de alta tensión de 132 Kv, onde os seus elementos localízanse en parque exterior, e un sistema de 30 kV situado en celas de interior. O edificio de control da subestación medirá 19,5x10 m e 5,97 m de alto, contará cunha rede de drenaxe para evacuar as augas da chuvia e realizarase utilizando materiais típicos da zona e integrado na contorna. A liña subterránea que une a subestación co apoio do paso aéreo e de 31,4 m, está formada por unha terna de tubos de polietileno de 200 mm de diámetro dispostos en tresbolillo nunha gabiá de dimensións mínimas 60x132 cm o tipo de cable de potencia e AL- VOLTALENE RHZ1-RA + 2OL (AS) 76/1312 1X630 AL+H250Cu, xunto con tubos de 110 mm de diámetro para cable de conexión equipotencial para cada circuíto e de fibra óptica(PKP 48 FO Monomodo). O apoio celosía para o cambio aéreo subterráneo será metálico e galvanizado, encastarase no solo cunha cimentación disposta en tetrabloque.

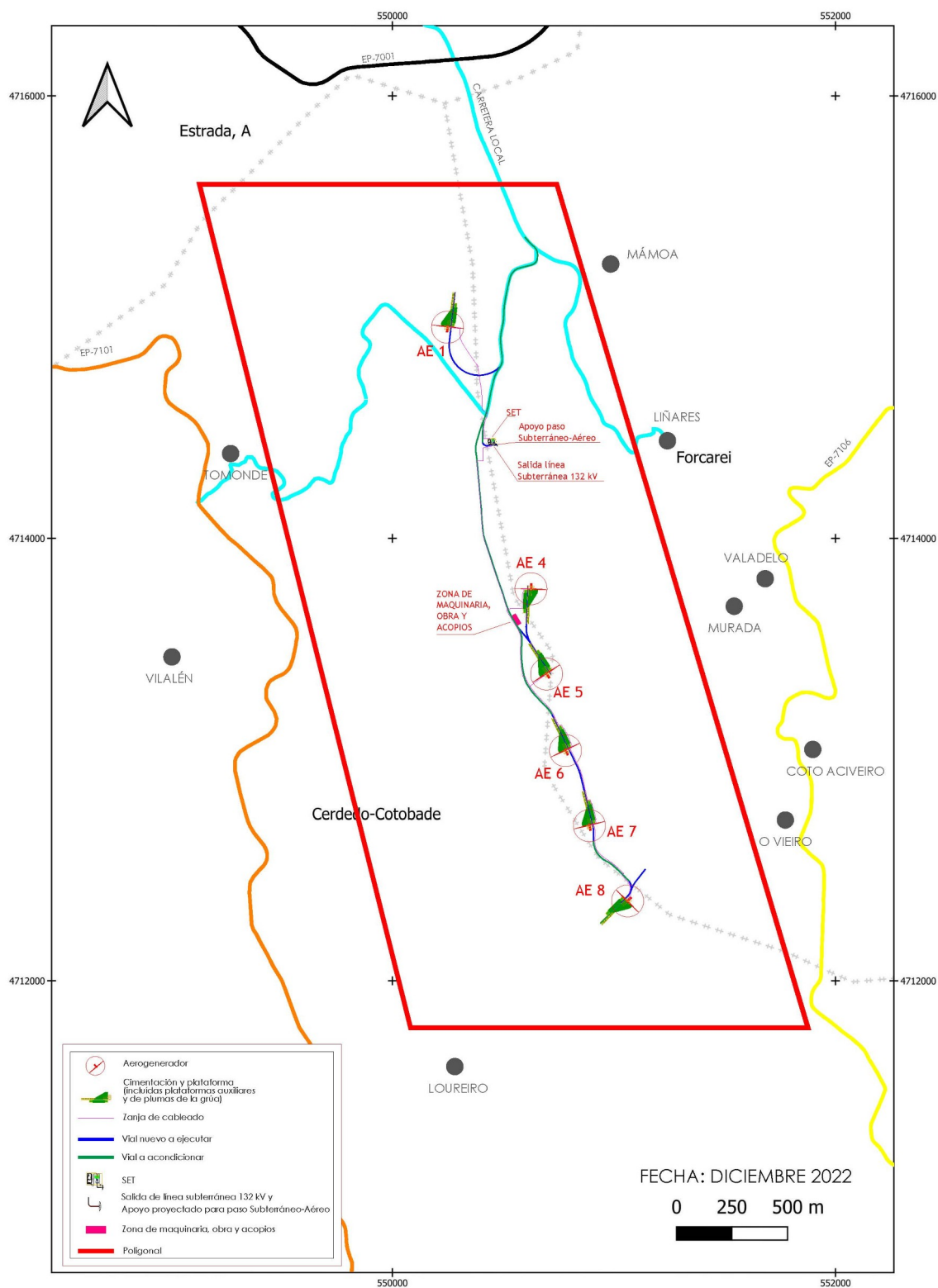
Na configuración reflectida no EsIA, a obra civil estima uns 4.846 m de vieiros, que inclúe a apertura duns 1.983 m de vieiros novos e o acondicionamento doutros 2.863 m de pistas ou camiños existentes. Defínese unha sección tipo de vieiro cun ancho mínimo de 5 m. Así mesmo, escavaranse uns 3.344 m de gabias.

Estímase unha duración da fase de construción do parque eólico de 11 meses.

Como áreas de ocupación temporal durante a execución das obras do parque eólico disporase dunha zona de acopio, destinada a albergar o campamento de obra, maquinaria de obra, residuos, acopio de compoñentes e de terra, etc. sitúase no entorno do aerogenerador AE 04. Do mesmo xeito, en tódalas plataformas dos aerogeneradores disporanse dúas zonas de acopio para contedores e misceláneas Na fase de obra o abastecemento de auga en caso de ser necesario realizarase mediante botellóns e na fase de explotación mediante depósito propio, disporase durante a obra de baños químicos e durante a explotación mediante fosa séptica que serán xestionado por xestor autorizado.

Inclúese a continuación un bosqueixo do proxecto coa configuración reflectida no estudo de impacto ambiental:

1.3. Principais elementos ambientais da contorna

A área de implantación do proxecto localízase nunha zona de relevos suaves e pendentes moderadas. Os aeroxeradores distribúense en distintas elevacións, que van conformando o cordal, na zona onde se proxecta o parque eólico e as súas infraestruturas asociadas predominan as plantacións forestais de piñeiro e as superficies de matogueira e rochedo.

A nivel hidrolóxico, atópase dentro do ámbito de actuación da Demarcación Hidrográfica Galicia Costa, e enmárcase no sistema de explotación "Río Lérez e Ría de Pontevedra". Polo ámbito de estudo discorren, próximos ás actuacións o río Lérez e os seus afluentes entre os que destaca por proximidade á zona de implantación o rego de Quireza. No tocante a zonas protexidas do Plan Hidrolóxico, as actuacións propostas non afectan a ningunha das zonas protexidas do Catálogo de zonas protexidas do PHGC, a zona de interese piscícola máis próxima é a do río Lérez a uns 4,8 km ao suroeste do parque eólico.

No informe achegado por Augas de Galicia, en base a documentación achegada, indica que non se aprecian canles fluviais codificados por augas de Galicia no entorno directo dos aeroxeradores ou plataformas de montaxe correspondentes os mesmos, nin da subestación, non apreciándose cruzamentos de cursos fluviais por parte das gabias de cableado e dos camiños de acceso o parque.

En canto a hábitats naturais, tanto na documentación achegada polo promotor e informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, indícase que de acordo a información cartográfica do Ministerio e o traballo de campo realizado, na zona de afección do proxecto identifícanse teselas con hábitats naturais prioritarios como o 4020 Breixeiras húmidas atlánticas de zonas mornas de *Erica ciliaris* e *Erica tetralix*. Como hábitats de interese comunitario atópanse o 4030 Uceirais secos europeos, 8230 *Rochedos silíceos con vexetación pioneira do Sedo-Scleranthion ou do Sedo albi-Veronicion dillenii* e 4090 Uceiras oromediterráneos endémicos con toxos.

Respecto das especies de fauna e flora presentes, a dita dirección xeral menciona que a cuadrícula na que se inclúe o ámbito de actuación do proxecto (UTM 10X10 29 TNH78) correspóndese coa área de distribución das seguintes especies protexidas, incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas (CGEA), como vulnerables (V) ou en perigo de extinción (PE):

Flora

Eryngium duriae subsp juresianum (E)
Thymelaea broteriana (V)

Fauna

Invertebrados:

Geomalacus maculosus (V)

Anfibios:

Chioglossa lusitanica (V)
Rana iberica (V)
Hyla arborea (V)

Aves:

Milvus milvus (E)
Tetrax tetrax (E)
Gallinago gallinago (E)*
Vanellus vanellus (E)*
Circus cyaneus (V)
Circus pygargus (V)
Scolopax rusticola (V)*
Bubo bubo (V)

Mamíferos:

Galemys pyrenaicus (V)
Myotis myotis (V)

Rhinolophus hipposideros (V)
Rhinolophus ferrumequinum (V)

* Poboación nidificante.

** Poboacións insulares.

*** Poboación do Cantábrico e Arco Ártabro: dende cabo Ortegal ata as illas Sisargas, Cantábrico: de cabo Ortegal ata o río Eo, incluído.

**** Poboacións de baixa altitude da provincia da Coruña e poboacións de montaña da provincia de Ourense.

Cabe salientar que os datos sinalados anteriormente están referidos a información asociada a unha cuadrícula 10x10 km, polo que unicamente proporciona unha primeira aproximación e que segundo o Atlas de aves reprodutoras publicado polo MITECO en 2003, non é previsible atopar parellas nidificantes na zona onde se localiza o proxecto para *Vanellus vanellus*.

No que atinxe a espazos protexidos e outras zonas ou elementos de interese ambiental, sinalar que a zona de actuación non ostenta ningunha figura autonómica ou estatal de protección de espazos naturais das recollidas na Lei 5/2019, do 2 de agosto, de patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, nin na Lei 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade. O espazo natural protexido máis próximo correspóndese coa zona especial de conservación ZEC Serra do Cando, entorno a uns 1.000 m do extremo ,sueste do proxecto. Non se atopa en ningún espazo que este en estudo da Dirección Xeral de Patrimonio Natural por reunir importantes valores ambientais. A zona de actuación, de conformidade co artigo 75 da Lei 5/2019, non está comprendida dentro dos límites de ningunha área protexida por instrumento internacional.

Polo demais, o proxecto non está incluído dentro do ámbito de plans de recuperación ou conservación de especies protexidas nin se atopa dentro do ámbito de propostas técnicas de zonificación de plans de conservación/recuperación de especies ameazadas que se están elaborando na Dirección Xeral de Patrimonio Natural. Non afecta a ningún dos humidais recollidos na lista de humidais protexidos do anexo I, do Inventario de Humidais de Galicia, creado polo Decreto 127/2008, do 5 de xuño, polo que se desenvolve o réxime xurídico dos humidais de Galicia. Por último, na zona de actuación do proxecto non están presentes árbores ou formacións incluídas no Decreto 67/2007, do 22 de marzo, polo que se regula o Catálogo galego de árbores senlleiras, nin se enclava dentro de áreas prioritarias ou zonas de protección para aves das publicadas na Resolución do 18 de outubro de 2021, da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, relativa ás liñas eléctricas de alta tensión, nin en áreas importantes para as aves (IBA).

No que respecta á paisaxe, de acordo co Catálogo das paisaxes de Galicia (Decreto 119/2016, do 28 de xullo) o lugar onde se desenvolverá a actuación enmárcase na grande área paisaxística Rías Baixas, na comarca paisaxística Baixo Lérez. A área de especial interese paisaxístico (AEIP) máis próxima é a de AEIP _07_33 Coto de Codeseda a uns 3 km ao norte, a AEIP-07-29 Serra do Candán e Montes do Testeiro a uns 6 km ao leste e a AEIP 08-12 Serra do Cando a un 4 km ao sur. O miradoiro de Pedrouzos localízase a uns 2 km ao suroeste do parque, e máis lonxe aparecen os miradoiros de Alto das Quintas, a uns 4 km ao noroeste, e o miradoiro do Seixo a uns 4 km o sur. Temos a PR-G 113 Rota das Pontes do Lérez a 2,5 km ao leste. Nas proximidades do aeroxerador AE-02, durante o proceso de participación pública

do Catálogo das paisaxes identificouse “Eira dos Mouros, Castrelo” e a “Torre de Alarma de Barciela” ao leste do AE-08.

No tocante o patrimonio cultural, segundo o indicado no informe da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, atendendo a prospección arqueolóxica realizada polo promotor para a realización do estudo de impacto cultural incluído no anexo VI e a documentación achegada posteriormente, no ámbito do proxecto atópanse, 28 elementos do patrimonio cultural, destes 23 son de carácter arqueolóxicos e 5 de carácter arquitectónico e etnográfico. Existen bens de patrimonio cultural afectados polas obras, segundo a documentación remitida e os informes da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, 24 bens arqueolóxicos teñen algún tipo de impacto, en 8 o impacto descríbese como severo, en 5 o impacto será moderado e en 11 compatible.

2. TRAMITACIÓN E ANÁLISE DO EXPEDIENTE

2.1. Resumo da tramitación

O 26.10.2017 a sociedade Greenalia Wind Power, S.L.U solicitou ante a Dirección Xeral de Enerxía e Minas (hoxe Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais), as autorizacións administrativas previa e de construción para o parque eólico As Penizas, ao abeiro da Lei 5/2017, presentando a documentación técnica necesaria para a tramitación do expediente.

Logo diso, e de conformidade co disposto na Lei 8/2009, do 22 de decembro, pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e se crean o canon eólico e o Fondo de Compensación Ambiental, na redacción dada pola referida Lei 5/2017, a dita Dirección Xeral de Enerxía e Minas iniciou o procedemento de autorización administrativa das instalacións que comprende o referido parque eólico.

O 08.10.2019 Greenalia Wind Power, S.L.U presenta Estudio de Impacto Ambiental e Proyecto de Restauración do parque eólico As Penizas (actualizado en setembro 2019), de cara a iniciar o trámite de Información Pública.

Por Resolución do 12.02.2020 (publicada no DOG núm. 50, do 13.03.2020), a Xefatura Territorial de Pontevedra da Consellería de Economía, Emprego e Industria somete a información pública o estudo de impacto ambiental e as solicitudes de autorización administrativa previa e de construción, aprobación do proxecto sectorial de incidencia supramunicipal e declaración de utilidade pública do proxecto do parque eólico das Penizas, nos concellos de Cerdedo-Cotobade e Forcarei (Pontevedra) por un prazo de 30 días.

O 05.01.2023 recíbese na Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático o expediente ambiental do proxecto, remitido pola actualmente denominada Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, como órgano substantivo por razón de materia.

O 16.01.2022, estando en curso a análise técnica do expediente, solicitóuselle ao órgano substantivo unha serie de aclaracións e completalo cós informes necesarios xunto coas correspondentes respostas do promotor. Entre outra documentación requírense os informes da Dirección Xeral de Saúde Pública e da Dirección Xeral de Emerxencias e Interior. Como contestación ao anterior requirimento, o 19.01.2023 recíbese parte da documentación requirida.

De acordo coa documentación achegada, como resultado das consultas e de información publica recibíronse varios informes condicionados ou desfavorables para a alternativa contemplada no EsIA sometido o trámite do información pública, como se indica no apartado seguinte. Por este motivo o promotor modificou o proxecto, a alternativa final achegada no documento "Adenda al estudio de impacto ambiental del parque eólico As Penizas. Enero 2023" é a definitiva (alternativa recollida no punto 1.2 desta DIA). As modificacións que se levaron a cabo son:

- O número de aerogeneradores, pasa de 8 a 6, elimínase o aerogenerador 03 e o 02.
- Cámbiase a 5,2 MW a potencia unitaria dos aerogeneradores.
- Modifícase o trazado da gabiá de cableado e a subestación e o aerogenerador 04, reducindo a súa lonxitude.

2.2. Resumo da análise técnica do expediente

O expediente de avaliación de impacto ambiental contén, entre outra documentación, o estudo de impacto ambiental (EsIA), o documento técnico do proxecto de execución, diversas addendas e documentación complementaria incorporada ao longo da tramitación, os anuncios e certificados de exposición pública e os informes recibidos como resultado dos trámites de información pública e de consultas sobre o EsIA e as súas addendas ou documentación complementaria de ser o caso.

▪ En canto aos informes, pódese indicar o seguinte:

- A **Dirección Xeral de Patrimonio Cultural (DXPC)**, nun primeiro informe, do 11.03.2020 logo de examinar a documentación remitida e a vista do exposto indica que para poder avaliar axeitadamente a afección da construción do parque eólico As Penizas sobre o patrimonio arqueolóxico, arquitectónico e etnográfico é necesario ter en conta as seguintes consideracións:

- *Estudo de Impacto Ambiental incorporará unha avaliación do impacto sobre os bens do patrimonio cultural, coas medidas correctoras oportunas, de todo o ámbito afectado polo proxecto, tanto do parque eólico (definido pola poligonal do proxecto) como dos accesos a empregar ata o parque eólico. Para iso, ademais do traballo de campo, consultarase os catálogos das figuras de planeamento en vigor dos concellos afectados polo proxecto, así como os arquivos existentes na Dirección Xeral do Patrimonio Cultural, o Plan Básico Autonómico e os distintos visores do Instituto de Estudos do Territorio.*
- *Incorporaranse os resultados da Prospección Arqueolóxica para Avaliación de Impacto sobre o Patrimonio Cultural do Parque Eólico As Penizas (A Estrada, Cerdedo e Forcarei; Pontevedra).*
- *Os bens do patrimonio cultural localizados e as súas áreas de protección representaranse nunha cartografía a escala significativa. Estas áreas deberán axustarse ao previsto na normativa urbanística vixente nos concellos afectados e subsidiariamente ao disposto no artigo 38 da Lei 5/2016, do 4 de maio, de patrimonio cultural de Galicia (DOG núm. 92, do 16.05.2016).*
- *A avaliación do impacto do proxecto deberá contar cunha ficha individualizada de cada elemento na que se fará constar as especificacións técnicas e características*

construtivas da obra ou proxecto que ocasiona o impacto, cualificación do mesmo, e proposta de medidas protectoras e correctoras.

- *Proxecto Sectorial deberá recoller a avaliación de impacto sobre o patrimonio cultural e corrixir os defectos de forma nos planos de nova ordenación.*

O promotor responde o 17.04.2020, presentando a documentación complementaria de avaliación do impacto sobre o Patrimonio Cultural.

O 05.06.2020 a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural emite novo informe condicionado no que sinala que visto o informe do Servizo de arquitectura, en atención ao exposto nel, informa que en relación coa Igrexa de Santa María de Tomonde, tendo en conta que a súa percepción e contemplación podería verse afectada negativamente coa implantación da infraestrutura eólica proxectada (feito que non se analiza no documento remitido), co obxecto de poder valorar con precisión o impacto visual, a avaliación de impacto sobre o patrimonio cultural debe complementarse cunha análise visual desde a igrexa que inclúa infografías nas que se visualice o elemento en relación co parque eólico. O 20.10.2020 o promotor presenta contestación ao requirimento da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, entregando a documentación solicitada.

O 17.02.2021 a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural volve a emitir informe no que sinala que analizada a documentación remitida, a que consta na Subdirección Xeral de Conservación e Restauración de Bens Culturais, e tendo en conta os informes do Servizo de Arqueoloxía e do Servizo de Arquitectura, se informa favorablemente o Estudo de Impacto Ambiental e Proxecto Sectorial do Parque Eólico As Penizas, co seguinte condicionado a incluír na Declaración de Impacto Ambiental:

- *Deberase cambiar a situación dos aeroxeradores AE-02 e AE-04 e o trazo dos viarios eixo 3 e eixo 4-5 para que nin estes nin as súas infraestruturas asociadas afecten aos contornos dos bens arqueolóxicos e culturais presentes na área. As novas localizacións propostas terán que ser avaliadas arqueologicamente.*
- *Calquera modificación, adecuación ou obra que se realice no acceso exterior do parque eólico (viario de conexión entre A Mámoa e a PO-203) e que afecte aos contornos de protección de bens arqueolóxicos (Necrópole do Campo das Santas) terán que ser autorizadas pola Consellería de Cultura, Educación e Universidade de acordo co establecido nos artigos 39.1 e 45 da Lei 5/2016, do 4 de maio, de patrimonio cultural de Galicia.*
- *En relación con ben Mámoa 1 do Campo das Santas (GA36018040), ademais das medidas correctoras que se establecen na memoria de avaliación, deberá realizarse un levantamento topográfico do túmulo, a limpeza e rexistro arqueolóxico do perfil existente e os traballos de acondicionamento no ámbito do ben levarán unha intervención arqueolóxica previa para constatar a presenza ou non de restos.*
- *Debido a alta potencialidade arqueolóxica da zona, terase que realizar o control e seguimento a pe de obra da apertura de novos viarios e remocións de terras nas proximidades da Necrópole de Outeiro dos Corvos, en concreto do viario eixo 3 e os aeroxeradores AE-6 e AE-7 e as súas infraestruturas asociadas.*
- *Deberanse levar a cabo as medidas correctoras propostas no documento Evaluación de impacto sobre el patrimonio cultural del Parque Eólico As Penizas (A Estrada, Cercedo e Forcarei; Pontevedra). Memoria, coas modificacións establecidas no informe.*
- *Así mesmo, o Plan Sectorial incorporará os resultados e as medidas correctoras incluídas no documento Evaluación de impacto sobre el patrimonio cultural del Parque Eólico As Penizas (A Estrada, Cercedo e Forcarei; Pontevedra). Memoria, coas modificacións sinaladas.*

- *Os bens do patrimonio cultural localizados e as súas áreas de protección representaranse no Plan Sectorial nunha cartografía a escala significativa. Estas áreas deberán axustarse ao previsto na normativa urbanística vixente nos concellos afectados e subsidiariamente ao disposto no artigo 38 da Lei 5/2016, do 4 de maio, de patrimonio cultural de Galicia (DOG núm. 92, do 16.05.2016).*
- *É necesario a realización do control e seguimento arqueolóxico, durante as fases de replanteo, execución de obra e de restitución dos terreos, en todo o ámbito do parque eólico, incluíndo a totalidade da traza das gabias. No caso dos traballos que comporten movementos ou remocións de terras nos contornos de protección dos elementos arqueolóxicos, deberán de ser obxecto dun control arqueolóxico continuo, os traballos se realizarán manualmente por persoal de obra baixo control arqueolóxico, e se desenvolverán de acordo coas indicacións e o ritmo establecido polos técnicos arqueólogos. A tal fin, e previo ó inicio das obras deberá presentarse un proxecto arqueolóxico axustado ao establecido na Lei 5/2016, do 4 de maio, de patrimonio cultural de Galicia e no Decreto 199/1997, do 10 de xullo, polo que se regula a actividade arqueolóxica na Comunidade Autónoma de Galicia. O proxecto incorporará as medidas correctoras recollidas no Anexo 3 do EIA, Evaluación de impacto sobre patrimonio cultural.*
- *Certificarase o estado final dos bens do patrimonio cultural unha vez rematada a totalidade das obras.*
- *Os contornos de protección dos elementos catalogados do patrimonio cultural, deberán quedar libres de zonas de acopios de materiais*

O 25.10.2021 o promotor remite a *Adenda al Estudio de Impacto Ambiental del PE As Penizas, Proyecto Sectorial del Parque Eólico As Penizas e Proyecto de ejecución Parque Eólico As Penizas. Abril 2021*. Inclúe os condicionantes técnicos e medidas a tomar, de cara a que volva a ser avaliado pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural. O promotor decide elaborar unha nova alternativa:

- Elimínase o aeroxerador AE-02 e a súa gabia de cableado e vieiro de acceso.
- Modifícase o modelo dos aeroxeradores e cámbiase as súas posicións con respecto o proxecto anterior.
- Cámbiase a localización da zona de acopio xa que no deseño anterior afectaba a área de cautela dun ben inédito.

O 15.05.2022 a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural emite cuarto informe no que conclúe que a vista do exposto ao longo do seu informe, e de cara a unha correcta conservación e protección do patrimonio cultural, ao obxecto de poder continuar coa tramitación e análise do expediente, é necesaria a presentación de nova documentación tendo en conta as seguintes consideracións:

- *deseño do parque reflectirá na súa planimetría as obras de acondicionamento, que sexan necesarias para que pasen os transportes especiais pola pista de acceso ao parque dende a estrada PO-2003. A documentación reflectirá o impacto que as mesmas causen sobre os elementos do patrimonio cultural localizados no entorno inmediato (Necrópole do Campo das Santas).*
- *Revisarase en campo o posible interese arqueolóxico das anomalías topográficas detectadas nas seguintes coordenadas:*

•Posible Mámoa 1: X:550729 e Y:4713333 (ETRS89/UTM F-29), ao Sur do aeroxerador AE-05.

•Posible Mámoa 2: X:550664 e Y:4713740 (ETRS89/UTM F-29), ao SL do aeroxerador AE-04.

•Posible Mámoa 3: X:550558 e Y:4715537 (ETRS89/UTM F-29), a beira da pista de acceso dende a PO-2003.

•Posible Mámoa 4: X:550700 e Y:4712938 (ETRS89/UTM F-29), ao SW da plataforma do aeroxerador AE-06.

De ser necesario rozarase a vexetación da zona, sempre baixo supervisión arqueolóxica. No caso de identificarse novos bens arqueolóxicos, achegarase ficha individualizada con descritiva pormenorizada destes novos elementos para a súa incorporación no Inventario de xacementos arqueolóxicos da Di-rección Xeral de Patrimonio Cultural.

- *Incorporarase ao EslA os elementos denominados Eiras dos Mouros, e avaliarase de novo o impacto que o parque causa sobre estes elementos do patrimonio etnográfico/inmaterial. Asemade, farase unha enquisa etnográfica na zona para recuperar as lendas que poidan persistir sobre estes elementos do patrimonio; esta información incorporarase a ficha individualizada con descritiva pormenorizada, que se remitirá á Dirección Xeral de Patrimonio Cultural coa fin de actualizar o Inventario de Xacementos Arqueolóxicos e así dar cumprimento ao artigo 10.3. do Decreto 199/1997, do 10 de xullo, que regula a actividade arqueolóxica da Comunidade Autónoma de Galicia (DOG núm. 150, do 06.08.1997).*
- *É necesario localizar, valorar e, se é o caso avaliar, o ben denominado o Santo da Porteliña.*
- *A nova información patrimonial será remitida aos concellos de Cerdedo-Cotobade e Forcarei, que deberán incluír os novos elementos no catálogo de bens culturais da súa normativa urbanística e definir e cartografar os seus contornos de protección na planimetría de ordenación.*
- *A infraestrutura eólica de nova creación non poderá afectar a bens do patrimonio cultural, nin os seus ámbitos de protección legal, polo que será necesario desprazar fora do ámbito de cautela do GA 36011(3) inédito a SET Penizas e a plataforma do aeroxerador AE-03.*
- *Incorporarase ao inventario patrimonial do parque e a planimetría de obra o TO 36018004 Mámoa, localizado dentro da poligonal, a 180 m do viario de acceso ao parque.*
- *Estudio de Impacto e Integración Paisaxística, en relación ao Patrimonio Cultural, deberá incorporar datos suficientes para valorar como a nova infraestrutura se inserta na paisaxe cultural inmediata, e se a súa implantación pode deturpar a súa comprensión.*
- *Con carácter previo ao inicio das obras deberá presentarse unha avaliación do impacto sobre o patrimonio cultural dos accesos ao parque eólico, na que se concrete o itinerario de acceso desde a rede de estradas xerais e se detallen as actuacións necesarias para facilitar o paso do transporte especial (podas, talas, rectificación de curvas, modificacións no firme, cunetas, etc.). Identificaranse os bens do patrimonio cultural que puideran verse afectados, tanto nos núcleos polos que se atravesase como no resto do trazado ata chegar aos aeroxeradores (hórreos, cruceiros, valados de pedra, muros de peche tradicionais, antigos camiños e corredoiras, carballeiras, pontes, pontellas, muíños e outras construcións etnográficas) e valorarase a posible afección*

aos elementos e os seus contornos, establecendo as medidas protectoras e correctoras necesarias para a súa salvagarda.

- *A partir dos resultados das actuacións arqueolóxicas e do traballo de campo a Dirección Xeral do Patrimonio Cultural, como organismo competente na materia, decidirá sobre a conveniencia de establecer outras medidas de protección.*

O 09.09.2022 o promotor presenta documentación adicional, que foi trasladada á DXPC o 12.09.2022.

O 28.12.2022 a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural emite un quinto informe no que considera como non compatible coa debida protección do patrimonio cultural a posición do aeroxerador AE-03, polo que deberá desprazarse fóra do contorno de protección específico do xacemento Mámoa da Lagoa do medio GA 36011060. A gabiá de cableado proxectada fóra do viario forestal actual deberá desprazarse ao interior do mesmo. A nova localización do aeroxerador AE-03 deberá ter tamén en conta a existencia dun novo petróglifo (GA 36018122) nas coordenadas X-550520 e Y-4714145 (ETRS89/UTM F-29). A nova posición debe ser avaliada e informada pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural. Polo que informa desfavorablemente á posición proposta para este aeroxerador, e as infraestruturas a el asociadas.

No mesmo documento informa favorablemente o resto da proposta do Estudo de impacto ambiental e Proxecto sectorial do Parque Eólico As Penizas, tendo en conta as seguintes consideracións e condicións:

- *Previo ao inicio das obras será necesario realizar unha intervención arqueolóxica mediante sondaxes manuais que permita comprobar si existen restos arqueolóxicos na área que ocupará a subestación eléctrica e no contorno de protección da Mámoa 1 do Campo das Antas GA 36018040, especialmente onde está proxectado que se leven a cabo movementos de terra. A tal fin, deberá presentarse un proxecto arqueolóxico axustado ao establecido na Lei 5/2016, do 4 de maio, de patrimonio cultural de Galicia (DOG núm. 92, do 16.05.2016) e no Decreto 199/1997, do 10 de xullo, polo que se regula a actividade arqueolóxica na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG núm., 150, do 06.08.1997).*
- *En todo caso, as obras proxectadas nestas zonas quedarán condicionadas aos resultados da devandita intervención arqueolóxica.*
- *Independentemente das medidas que se poidan derivar das consideracións anteriores, a totalidade dos traballos de construción do parque eólico realizaranse baixo control e seguimento arqueolóxico, que deberá de ser presencial e continuo nos contornos de protección dos xacementos arqueolóxicos recollidos na documentación patrimonial do EsIA e durante a apertura do eixo 3 e os aeroxeradores AE-05, AE-06 e AE-07 e as súas infraestruturas asociadas, debido a alta potencialidade arqueolóxica da zona. A tal fin, e unha vez autorizado o proxecto de execución do parque eólico, os traballos de construción do parque eólico realizaranse baixo control e seguimento arqueolóxico; a tal fin, e previo ao inicio dos mesmos, deberá presentarse un proxecto arqueolóxico axustado ao establecido na Lei 5/2016, do 4 de maio, de patrimonio cultural de Galicia (DOG núm. 92, do 16.05.2016) e no Decreto 199/1997, do 10 de xullo, polo que se regula a actividade arqueolóxica na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG núm., 150, do 06.08.1997). O devandito proxecto terá en conta as medidas correctoras sinaladas na documentación patrimonial do EsIA e tódalas consideracións feitas nos informes da DXPC. No caso de que se constate a existencia de restos arqueolóxicos, primarase a conservación dos mesmos.*

- *Os contornos de protección dos elementos catalogados do patrimonio cultural, deberán quedar libres de tránsito de maquinaria e do amoreamento de materiais.*
- *O estudo de impacto ambiental e o proxecto sectorial incorporarán as modificacións propostas, así como as contidas no presente informe.*
- *O proxecto sectorial, como instrumento de ordenación do territorio, deberá incluír no texto e na planimetría de clasificación urbanística proposta, tanto os bens patrimoniais identificados na avaliación de impacto sobre o patrimonio cultural que non estean protexidos polo planeamento (co seus contornos de protección) como as modificacións que se derivan da documentación patrimonial recollida no EslA. Á espera das delimitacións de protección específicas, os contornos de protección definiranse de acordo co art. 38 da Lei 5/2016, do 4 de maio, de patrimonio cultural de Galicia.*
- *Os concellos de Cerdedo-Cotobade e Forcarei deberá incluír os novos bens patrimoniais no seu catálogo de bens culturais.*
- *Os cambios solicitados, terán que ser informados de novo pola Dirección Xeral do Patrimonio Cultural.*

Indicando que as intervencións que se pretendan realizar en bens de interese cultural ou catalogados, así como no seu contorno de protección ou zona de amortecemento, terán que se autorizadas pola consellería competente en materia de patrimonio cultural e a estes efectos, o promotor ou o concello previa concesión de licenza deberá remitir o correspondente proxecto técnico.

O promotor responde con data 30.12.2022 indicando que para dar cumprimento ao requirido no seo informe de 28 de decembro de 2022, propón a retirada do dito aeroxerador, **quedando o parque eólico con 6 aeroxeradores e cunha potencia total de 31,2 MW.**

Así como, para dar cumprimento ao outro requirimento, referente ao trazado de unha das canalizacións subterráneas recollido no dito informe, modifícase o trazado da mesma que pasará a discorrer polo interior da pista forestal existente mentres o mesmo se localice dentro das áreas de cautela dos xacementos arqueolóxicos GA 36011060 y GA 36018122, discorrendo de esta maneira por terreos xa alterados y removidos.

Con data 11.01.2023 e como resposta ao exposto na documentación presentada polo promotor o 30.12.2022, a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural estima que as modificacións no deseño do parque eólico As Penizas son compatibles coa protección e a conservación do patrimonio cultural, co cumprimento das medidas protectoras e correctoras indicadas no estudo de impacto sobre o patrimonio cultural e anexos complementarios deste presentados, e mais do resto de condicións e consideracións incluídas no informe da DXPC do 28.12.2022. E polo tanto emite Informe favorable á documentación presentada.

- A **Dirección Xeral de Patrimonio Natural**, emite un informe o 08.06.2020 sobre o "Estudio De impacto ambiental y proyecto de restauración del parque eólico "As Penizas" en los términos municipales de Cerdedo y Forcarei (Pontevedra). Septiembre 2019" no cal, tras un resumo dos antecedentes e da descrición do proxecto (contemplaba a alternativa composta por 8 aeroxeradores), fai unha análise da documentación recibida. Como conclusión considera que para unha axeitada análise e avaliación dos impactos do proxecto e a súa compatibilidade co patrimonio natural e a biodiversidade, é pertinente se efectúe un estudio específico no que se detallen as características bióticas e abióticas da zona húmida detectada na visita de campo, xunto coas posibles afeccións que o proxecto poida producir sobre a mesma, así como as modificacións a adoptar, segundo corresponda. Nesta zona húmida, dunhas 5 ha, ten lugar un nacemento de augas de manancial e localízanse dous pozos de obra que que abastecen ao lugar de Liñares, sitúanse o carón do aeroxerador 03, un

dos pozos a uns 26 m da zapata do aeroxerador, entre ambos hai unhas zonas encharcadas e brañentas. Tamén se terán en conta os demais aspectos recollidos no informe no apartado de análise da documentación.

Como resposta o promotor achega os documentos "Adenda al Estudio de Impacto Ambiental del parque eólico "As Penizas". Abril 2021" e "Proyecto de ejecución del parque eólico "As Penizas", en los términos municipales de A Estrada, Cerdedo – Cotobade y Forcarei (Pontevedra). Abril 2021". Nesta documentación recollese a modificación do proxecto na que se reduce de 8 a 7 o número de aeroxeradores, modifícase o modelo sendo o novo de maior tamaño e con maior potencia unitaria e modifícase a localización dos aeroxeradores.

A DXPN da resposta o 26.11.2021, indicando que á vista dos antecedentes e da análise da documentación presentado, con respecto a addenda da documentación sobre o EsIA, a modificación da localización do aeroxerador 3, mitiga a afección potencial do proxecto ao hábitat de interese comunitario 8230 e á zona húmida na zona denominada do Trasdasserra e Pena Madroira, finalmente, considérase que non é previsible que o proxecto xere efectos significativos, sendo compatible coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, supeditado as condicións recollidas no informe e que se reflicten tamén no condicionado do apartado 4 desta DIA.

O plan de vixilancia recollera como indica o informe no seu apartado IV, referente as condicións mínimas para os plans de vixilancia ambiental no relativo ao control da mortalidade por colisión en parques eólicos durante a fase de explotación.

O promotor achega como resposta o 23.12.2022 o "Respuesta al informe emitido por la Dirección Xeral de Patrimonio Natural" no que manifesta a súa conformidade coa totalidade das medidas adicionais previstas no informe, a excepción da que contempla o pintado en negro dunha das pas, respecto á cal expón varios reparos. O 20.05.2022 como resposta a Dirección Xeral de Patrimonio Natural ratifica o indicado no seu informe do 26.11.2021, en concreto o indicado no pintado dunha das pas de cada un dos aeroxeradores, polo menos en 2/3 desde a punta da pa.

- O **Instituto de Estudos do Territorio** emite un informe o 13.03.2020, no que tras recoller uns antecedentes e o marco legal, efectúa unha descrición do proxecto, do contido do EsIA e das características da paisaxe afectada. De acordo coa disposición das infraestruturas do parque eólico o atoparse en zonas elevadas, confire unha visibilidade alta. Tamén analiza o contido do estudo de impacto e integración paisaxística (EIIP), os efectos do proxecto sobre a paisaxe e as medidas de integración paisaxística propostas, para posteriormente indicar que o contido do EIIP é axeitado os contidos esixidos salvo que non inclúe a xustificación de como se incorporaron ao proxecto as determinacións das directrices da paisaxe.

Conclúe indicando que o proxecto incorpora un EIIP, cuxo contido axústase formalmente ao disposto no artigo 11.2.d da Lei 7/2008, do 7 de xullo, de protección da paisaxe de Galicia. As medidas de integración paisaxística previstas poden considerarse, en xeral, adecuadas para reducir ou mitigar o impacto sobre a paisaxe, se ben deben adoptarse criterios e recomendacións de integración paisaxística que se expresaron no informe.

- A **Axencia Turismo de Galicia** emite un primeiro informe o 11.06.2022 no que tras analizar todos os posibles impactos que o proxecto puidese xerar, considera que dado o alcance das actuacións, é necesario que o estudo de impacto turístico inclúa ou complete a información. O promotor achega a documentación complementaria a ese informe o 25.10.2021.

Posteriormente e unha vez analizada a documentación, o órgano emite resposta o 08.11.2021, na que se conclúe que o impacto que terá o parque eólico As Penizas no turismo local así como na súa contorna é reducido:

- A **Dirección Xeral de Saúde Pública** expón no informe emitido o 19.01.2023, que tras avaliar a documentación achegada e terse en conta, identificar e valoraron os posibles impactos no medio ambiente con posible repercusión sobre a saúde humana, recolle as observacións en relación cos seguintes puntos: caracterización da poboación en situación de risco, determinación dos potenciais perigos, identificación das posibles vías de exposición, avaliación da necesidade de medición da exposición e do deseño dun estudo de avaliación de risco para a saúde do proxecto.

Tras desenvolver as cuestións anteriores, e tras a valoración dos aspectos relativos á saúde ambiental informa como favorable condicionado a presentación con carácter previo ao inicio das obras da documentación e información sobre varios aspectos nos que non se recolle información ou é insuficiente sobre varios aspectos (niveis sonoros, parpadeo de sombras, vixilancia ambiental, etc.) que poden ter repercusións sobre a saúde da poboación.

- **Augas de Galicia**, remite informe o 25.03.2020, e logo de efectuar unha posta en antecedentes e citar a lexislación de aplicación, continúa o seu informe cunha análise do contido da proxecto de execución e do EsIA (centrándose na descrición do proxecto, nos posibles impactos sobre o medio hídrico, nas medidas correctoras e protectoras propostas no estudo e na avaliación dos efectos sinérxicos), para a continuación informar sobre a rede fluvial da área e a implicación do proxecto na demarcación hidrográfica Galicia Costa, xa expostas no punto 1.3 no apartado de hidrografía. Engade unhas consideracións sobre as actuacións susceptibles de causar afeccións ao medio hídrico e conclúe informando favorablemente ao documento "Estudio de impacto ambiental e Proxecto de Restauración do Parque Eólico As Penizas, nos concellos de Forcarei e Cerdedo (Pontevedra)" de setembro de 2019, sempre que se teña en conta o indicado no seu informe así como as directrices a tal efecto referidas nel e as sinaladas na documentación sometida a informe.

-O **concello de Cerdedo – Cotobade**, emite informe o 16.09.2020 sobre diversas cuestións como son os usos e clasificación do solo ou apertura de camiños, que son competencia do órgano substantivo.

-O **concello de Forcarei** non emitiu informe sobre o EsIA, achegando o órgano substantivo unha copia da solicitude de informe efectuada pola unidade tramitadora, quen considerou procedente continuar coa tramitación unha vez esgotado o prazo para a súa emisión.

- Para os anteditos informes constan no expediente, segundo o caso, escritos do promotor de conformidade ou de resposta ao seu contido, ou ben oficios do órgano substantivo de remisión do correspondente informe ao promotor sen que este manifeste ningunha obxección no prazo legalmente establecido.

- Así mesmo consta un informe da **Xefatura Territorial da Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Industria e Innovación de Pontevedra** na súa condición de unidade tramitadora do órgano substantivo, que recolle un resumo dos datos do expediente administrativo e da tramitación practicada no expediente, tanto no referente á obtención dos condicionados técnicos do proxecto como á tramitación ambiental e os resultados da información pública

No tocante a alegacións no expediente remitido polo órgano substantivo constan 22 alegacións de 17 de particulares e 3 de asociacións/organizacións.

Neste senso, e sen prexuízo das aclaracións achegadas polo promotor na súa resposta á ditas alegacións, cabe referirse aquí ao recollido neste mesmo apartado 2 da DIA en relación cos informes emitidos polo organismo sectorial con competencias nas materias aludidas, á documentación complementarias que se incorporou ao expediente ao longo da tramitación, ao condicionado do apartado 4, ao programa de vixilancia e seguimento ambiental do apartado 5 e á propia consideración final da DIA respecto da viabilidade ambiental do proxecto sempre que se cumpran as condicións e medidas que se establecen ao longo deste documento ademais das que figuran no EsIA e a restante documentación avaliada no marco do trámite ambiental.

En canto a outra documentación o expediente contén, ademais do EsIA, o proxecto técnico e a que se cita ao longo deste punto 2.2, a documentación que se incorporou ao expediente como resultado do requirimento ao que se fai referencia no punto 2.1, que entre outra inclúe a seguinte:

- ◆ "Addenda al estudio de impacto ambiental del parque eólico As Penizas. Enero 2023". Elaborada polo promotor co fin de achegar as modificacións con respecto o EsIA e presentar a alternativa final.
- ◆ "Proyecto de ejecución del parque eólico As Penizas, en los términos municipales de A Estrada, Cerdedo – Cotobade y Forcarei. Enero 2023" Elaborada polo promotor co fin de achegar as modificacións con respecto o proxecto inicial e indicar a alternativa final.

2.3 Efectos sinérxicos e acumulativos

No apartado 6.4 do EsIA (apartado 4.2.15 da Addenda ao EsIA de abril de 2021) faise unha avaliación dos efectos sinérxicos, indica que dada a presenza de parques eólicos no ámbito da área de estudo, faise necesario analizar os efectos ocasionados polo novo parque de maneira individual e de maneira colectiva coas instalacións do mesmo tipo xa existentes.

Os principais efectos sinérxicos pódense desenvolver sobre a paisaxe e sobre a avifauna, xa que se os parques e aliñacións coinciden, pódese chegar a xerar un único parque de grandes dimensións de afección.

Para esta análise sinérxico, consideráronse todos os parques eólicos, tanto instalados como en execución, que se atopan a menos de 5 quilómetros, considerándose esta separación como suficiente para que non se produzan efectos conxuntos entre parques.

Dentro do radio de estudio atópanse os seguintes parques:

Parque eólico	Distancia (Km)	Dirección	Máquinas	Estado
As Penizas	0	-	7	Trámite
Ampliación As Penizas	0,6	N	2	Trámite
Cabanelas	1,6	N-NE	4	Trámite
Campo da Rosas	5	NO	8	Trámite

Pedra Longa	3,1	N	3	Trámite
Borreiro	3,5	N	4	Trámite

Así como: Liña eléctrica de evacuación do Parque Eólico As Penizas, Subestación do Parque Eólico As Penizas, Subestación do Parque Eólico Borreiro, Viais de acceso dos Parques Eólicos As Penizas, Cabanelas e Ampliación As Penizas.

O EsIA indica que os efectos sinérxicos na fase de obras, debido á coincidencia con outro parque eólico a menos de 2 quilómetros, serían durante a construción das novas instalacións.

Os efectos sinérxicos durante a fase de explotación serían:

EFFECTOS SOBRE A FAUNA (EN ESPECIAL AVIFAUNA E QUIRÓPTEROS): Respecto a os efectos sobre a fauna, as principais interaccións do parque eólico As Penizas poderíanse producir co parque eólico Cabanelas unha vez construído. A instalación do novo parque non provocará a creación dunha aliñación de maior lonxitude, xa que non coinciden as aliñacións. Hai que ter en conta ademais que coa instalación de aeroxeradores de grandes dimensións, como os do parque deste estudo, as distancias existentes entre eles son moito maiores ás que separaban os aeroxeradores máis antigos, establecéndose distancias mínimas entre aeroxeradores superiores a 300 metros.

Segundo se indica no estudio analizando as disposicións dos parques, tampouco se debería producir un aumento sobre o efecto barreira xerado polos parques sobre os posibles desprazamentos, xa que o parque eólico Cabanelas componse tan só de catro aeroxeradores que non coinciden con ningunha das tres agrupacións de aeroxeradores do parque eólico As Penizas.

Respecto a os desprazamentos sur-norte as distancias entre o novo parque e o parque eólico Cabanelas (1,6 km) debería de ser suficiente para que se puidesen producir sen risco para a fauna. Nestes movementos tamén é importante a presenza do baleiro deixado no interior do parque eólico e as separacións establecidas entre máquinas, que deixan unha banda libre de colisións duns 135 metros.

En principio, os grupos de aves máis afectados son as rapaces e outras planadoras, así como os bandos migratorios. Indubidablemente, moitas outras aves (basicamente paseriformes) son tamén susceptibles de sufrir accidentes, pero considérase que os efectos predicibles serán menores en función da abundancia das súas poboacións e a súa taxa de renovación alta.

No caso dos quirópteros, (Rydell 2010, 2017) apunta que a mortalidade de quirópteros non está relacionada co número de máquinas instaladas, se non que se afecta por outros factores como a velocidade de vento, producíndose a maioría de colisións con ventos de velocidades menores a 6 m/s, a época do ano, ou a comunidade presente na contorna.

O feito de que o número de máquinas instaladas non teña influencia significativa no número de colisións, fai pensar que os efectos sinérxicos non serán relevantes.

Coas variacións introducidas na alternativa da Addenda de 2023 redúcense con respecto á alternativa da Addenda de 2021 as afeccións sobre a fauna en fase de obras ao reducirse a afección sobre o chan e a vexetación, e durante a fase de explotación ao reducirse a probabilidade de colisión na avifauna e quirópteros pola redución da área de varrido total do parque debido á eliminación dun aeroxerador e ao implantarse unha serie de medidas protectoras e correctoras.

EFFECTOS SOBRE A CALIDADE ACÚSTICA: O EsIA indica que dada a distancia existente entre os parques o aumento do nivel de ruído xerado por interrelación do xerado por cada un deles de forma individual é mínimo, tal e como se pode observar no PLANO Nº 14.2. - SINERXIAS RUÍDO, producíndose unicamente leves aumentos no ámbito próximo de cada parque.

EFFECTOS SOBRE A PAISAXE: Respecto ao efecto sobre a paisaxe, pódense producir dous efectos. Por unha banda o aumento de aeroxeradores pode ocasionar unha imaxe de continuidade podendo xerar cansazo nun observador. Doutra banda, a existencia de parques eólicos nunha contorna non moi afastado, a un 5,7 km ao nordés e a un 8 km ao leste, axuda na integración dos aeroxeradores como elementos da paisaxe, co que a disposición de novas máquinas non supoñería a introdución de elementos estraños na zona.

Coa planta definitiva redúcese lixeiramente o impacto visual e paisaxístico global, xa que coa eliminación da máquina 02 da alternativa avaliada no EIA de setembro de 2019 e a recolocación dalgunha das máquinas, a pesar do aumento do tamaño das máquinas, redúcese a conca visual nun 7% e o número de aeroxeradores visibles.

VEXETACIÓN: A addenda ao EsIA de abril de 2021 indica que de forma xeral, o impacto sobre a vexetación será menor que o avaliado no EsIA de setembro de 2019, xa que, aínda que se observa un lixeiro aumento da superficie total afectada, dado que coa planta definitiva buscouse un maior emprego das infraestruturas existente situadas na contorna da zona de implantación, redúcese sensiblemente a afección sobre a vexetación da planta definitiva respecto á planta de setembro de 2019 (1,66%). Coa planta definitiva redúcense as afeccións sobre bosquetes de frondosas e piñeirais, formacións vexetais de porte arbóreo con maior valor ecolóxico da zona de implantación, evítase a afección á charca Eira dos Mouros III e redúcese de feito significativo a afección sobre formacións de hábitats (42,5%).

Na Addenda de 2023 o EsIA indica que debido á eliminación do aeroxerador 03 e á redución da lonxitude da gabiá de cableado, reducirase a afección ao chan, e tamén se producirá unha desafección sobre as formacións vexetais existentes, esta desafección prodúcese principalmente sobre as repoboacións de *Pinus pinaster*, que representan o 48% da redución.

Do mesmo xeito, na fase de explotación, dado que na alternativa da Addenda 2023 redúcese o número de aeroxeradores (elimínase a posición 03), prodúcese unha desafección sobre as formacións vexetais existentes baixo o voo das máquinas.

As afeccións do conxunto das infraestruturas en tramitación proxectadas a menos de 5 km do Parque Eólico As Penizas sobre a vexetación quedan determinadas pola suma das afeccións de cada unha delas sobre a vexetación da súa contorna, sen que se prevexa, a priori, ningún efecto sinérxico, xa que non se produce unha afección conxunta sobre unha mesma formación de especial valor, cuxa afección global supuxese un impacto maior que o derivado do efecto suma.

En referencia ás especies de flora protexidas sinalar que as obras do Parque Eólico As Penizas, non afectarán a especies vexetais protexidas polo que tampouco se producirán efectos acumulativos nin sinérxicos coas outras infraestruturas.

HÁBITATS E ESPAZOS PROTEXIDOS: Os efectos sinérxicos con outros parques próximos serán menores ao reducirse os impactos xerados de maneira individual polo parque sobre a fauna e a paisaxe en certa medida tras a eliminación da máquina 02 e a redución da conca visual, sendo estes dous dos elementos de medio susceptibles de presentar efectos sinérxicos durante o funcionamento das instalacións. Durante a obra, os posibles efectos sinérxicos tamén serán menores ao reducirse un 1,66% a superficie de terreo natural e

vexetación afectada polos movementos de terra (sen ter en conta a afección sobre infraestruturas), a lonxitude de novos viais nun 29%, a lonxitude de gabias de cableado nun 7%, a afección sobre os bosquetes de frondosas e piñeirais, formacións vexetais de porte arbóreo con maior valor ecolóxico da zona de implantación, e a afección sobre formacións de hábitats (42,5%), evitándose a afección á charca Eira dúas Mouros III.

Debido a que a afección sobre hábitats naturais é moderada considérase non se producirán efectos acumulativos nin sinérxicos significativos coas outras infraestruturas en tramitación proxectadas a menos de 5 km do Parque Eólico As Penizas, cuxa afección é baixa, non afectando as actuacións previstas á representatividade destas formacións na zona e mellorando, coas actuacións propostas, o estado de conservación destas formacións na zona de implantación.

A alternativa da Addenda de 2023 implicará una menor eliminación de formacións de hábitats 4030 respecto á alternativa da Addenda de 2021, debido á eliminación das plataformas do aeroxerador 03.

PATRIMONIO CULTURAL: Tal e como foi sinalado, no ANEXO Nº 6 achégase a Avaliación de Impacto sobre o Patrimonio Cultural do parque eólico, no cal se describen os impactos sobre os elementos do patrimonio cultural, considerándose como compatible a execución do parque sendo necesario levar a cabo determinadas medidas preventivas, ademais dunha vixilancia e control cando as obras se desenvolvan nas proximidades dos elementos culturais máis próximos.

Por todo o anteriormente apuntado e dado que o Parque Eólico Cabanelas comparte a súa gabia de interconexión cos parques eólicos Ampliación As Penizas, As Penizas Pedra Longa, e ao empregar estes catro parques eólicos a subestación e a liña eléctrica de evacuación do Parque Eólico As Penizas (proxecto independente) prodúcese un efecto evitado sobre os elementos de patrimonio, considérase que non se produce ningún efecto sinérxico ou acumulativo sobre ningún elemento.

ECONOMÍA E POBOACIÓN: as implicacións económicas derívanse dos efectos ambientais positivos que se producen co parque eólico, non existindo implicacións económicas de consideración para os efectos ambientais negativos.

A execución do parque eólico creará postos de traballo directos e indirectos, a nivel local e comarcal, feito importante non só cuantitativamente, senón cualitativamente, dado que os empregos xerados estarán relacionados con novas tecnoloxías, favorecendo deste xeito o desenvolvemento tecnolóxico.

A creación de postos de traballo favorecerá a retención da poboación no medio rural, como é o caso, feito importante nos municipios analizados, que nas últimas décadas sufriron unha perda continua de poboación, estando a súa densidade de poboación bastante por baixo da media provincial e rexional.

Esta situación ocasionará un desenvolvemento económico comarcal, por posibilidade de desenvolvemento de novas empresas de servizos ou industrias, co consecuente aumento da renda per cápita. Como consecuencia disto, espérase unha evolución positiva destes concellos, o que proviría tanto desde o traslado de poboación desde outros lugares para vivir, comprar ou traballar, así como o incremento da natalidade pola mellora das condicións de vida. Consecuentemente, equilibraríase a estrutura por idades, e favoreceríase a existencia da substitución xeracional.

Indirectamente, a implantación do parque eólico beneficiará a empresas do ámbito comarcal, como as subministradoras de materiais de construción e instalacións e empresas do sector servizos, e fomentará a implantación na zona de empresas especializadas na prestación de servizos a instalacións deste tipo.

Por tanto, producirase unha mellora xeneralizada no ámbito, cunha diminución do desemprego debido á creación de postos de traballo, polo que se conseguirá unha revalorización da zona, o cal deberá valorarse como economicamente positivo.

Tamén se reverterá parte do beneficio económico xerado pola produción da enerxía no ámbito local, xa sexa a través dos custos de aluguer dos terreos ou directamente ás arcas municipais en concepto de canon, impostos de obra ou de bens.

Indícase no estudo que se pode comprobar que se producirán implicacións económicas coa execución do proxecto, implicacións que na súa maior parte serían positivas, e centradas fundamentalmente no medio socioeconómico.

O EsIA fai unha valoración cualitativa dos efectos sinérxicos do parque eólico As Penizas, que reflexa nunhas táboas no apartado 6.5 do documento EsIA.

Chegando ás seguintes conclusións:

NA FASE DE OBRAS:

- Non existe ningún impacto cualificado como crítico.
- Non existe ningún impacto cualificado como severo.
- De todos os impactos considerados, o impacto sobre a atmosfera (nun ámbito próximo ás obras), a edafoloxía, a hidroloxía, a paisaxe, a vexetación, a biodiversidade e a fauna consideráronse como moderados debido aos movementos de terras das obras. O feito de que se aproveiten viarios xa existentes na zona (un 42,1% dos viais necesarios) e a distancia coas poboacións, fan que o resto dos impactos debidos aos movementos de terras sexan compatibles.
- Os impactos debidos ao movemento de maquinaria valóranse como compatibles, fóra das alteracións sobre a atmosfera (nun ámbito próximo ás obras), a paisaxe e a fauna que se valoraron como moderados.
- Os impactos debidos á provisión de materiais no terreo valoráronse como compatibles, dado o reducido volume destes e a súa localización en terreos a alterar salvo sobre a paisaxe, aínda que é moi temporal.
- Os factores máis afectados durante a fase de obras son a edafoloxía, atmosfera, vexetación, fauna, biodiversidade e a paisaxe.
- Tamén se producirá un impacto positivo sobre a economía e a poboación (emprego) aínda que será de moderada entidade polo tamaño das obras e a duración das mesmas.

NA FASE DE EXPLOTACIÓN:

- Non existe ningún impacto cualificado como crítico.
- Non existe ningún impacto cualificado como severo.
- Dous impactos valóranse como moderados de forma directa durante a explotación, o ocasionado sobre a fauna (aves e quirópteros) pola posibilidade de colisións e o xerado sobre a paisaxe pola presenza dos aeróxeradores. Estes mesmos impactos alcanzan un maior valor ao considerarse o efecto sinérxico producido pola presenza

doutros parques nas inmediacións, aínda que se manteñen na categoría de moderados. Sobre a paisaxe son así mesmo moderados.

- Tamén se producirá un impacto positivo sobre a economía e a poboación (emprego) aínda que será reducido e un máis importante derivado da retribución económica aos donos dos terreos e aos municipios, sen que se repercuta nos usos actuais do monte. Tamén se producirá un importante impacto positivo pola xeración de enerxía renovable.
- Os viais e os labores de mantemento xeran soamente impactos compatibles, dada a reducida contía dos mesmos e a súa escasa afección sobre o medio.

A **Dirección Xeral de Patrimonio Natural**, achega informe o 11.01.2023, no que indica que á vista dos antecedentes e da análise e valoración realizada sobre os posibles efecto acumulativos e/ou sinérxicos do parque eólico As Penizas, informase que o presente proxecto non producirá efectos sinérxicos incompatibles no ámbito das súas competencias-

O **IET**, informa que o principal impacto paisaxístico deste proxecto será a intrusión visual producida polos aeroxeradores dispostos seguindo os cumios dun cordal, o que lle confire unha elevada visibilidade debido a súa posición dominante no relevo. A distancia aos núcleos de poboación considerase un dos principais impactos visuais, xa que menos dun quilómetro das infraestruturas existen varios asentamentos. O proxecto expón unha serie de medidas de integración paisaxística centradas no deseño do parque eólico e segundo se indica no informe pódense considerar adecuadas para reducir os impactos do proxecto xunto coas indicadas polo IET.

3. ÁMBITO DA DIA

Unha vez efectuada a análise do expediente, cabe indicar que o proxecto do parque eólico Monte do Cordal consiste na instalación e explotación dun parque eólico de 31,2 MW de potencia total no concello de Cerdedo - Cotobade e concello de Forcarei (Pontevedra), constituído por 6 aeroxeradores de 5,2 MW de potencia nominal unitaria, que se localizarán dentro do polígono definido polas seguintes coordenadas UTM (ETRS89, fuso 29):

Vértices poligonal	UTM X	UTM Y
1	550.080	4.711.785
2	551.875	4.711.785
3	550.741	4.715.599
4	549.127	4.715.599

A localización dos aeroxeradores e demais infraestrutura asociada ao parque eólico será a que se recolle no Doc. 3. Planos **Plano nº2.1 Planta General** incluído na *Adenda al estudio de impacto ambiental del parque eólico As Penizas. Enero 2023*.

Asemade, o proxecto contén un tramo de liña subterránea de 31,4 m que une a subestación co apoio do paso aéreo, o apoio da liña ven definido polas seguintes coordenadas UTM (ETRS89, fuso 29):

Apoio	UTM X	UTM Y
1	550.471	4.714.419

4. CONDICIÓN AMBIENTAIS

4.1. Condicións particulares

1. Considerando o exposto no apartado 2. *Tramitación e análise do expediente*, establécese como condicionado particular para o desenvolvemento do proxecto o cumprimento do contido dos informes que consten no expediente, ademais do recollido no EslA, e na restante documentación avaliada, tendo en conta que as condicións ou medidas dos informes prevalecerán fronte as do estudo ambiental ou a restante documentación no caso de contradición entre elas e que, en todo caso, calquera condición desta DIA prevalece fronte ás anteriores, xa que esta é preceptiva e vinculante en todos os seus extremos, segundo o exposto no artigo 5 apartado 4 da Lei 1/1995, do 2 de xaneiro, de protección ambiental de Galicia.

2. En relación coa vulnerabilidade do proxecto ante riscos derivados de accidentes graves e catástrofes, teranse en conta as recomendacións recollidas no correspondente plan, elaborado por técnico competente, e que deberá acompañar aos restantes documentos necesarios para o outorgamento da licenza, permiso ou autorización, previamente á autorización de inicio de actividade por parte da autoridade competente.

3. No que respecta o dito no informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, o promotor deberá presentar unha proposta detallada relativa ás medidas adicionais sinaladas por dita dirección para garantir a minimización do impacto por colisión en quirópteros (restrición de rotación de pas por baixo da velocidade de réxime) e aves (pintado das pas dos aeroxeradores de acordo cos criterios establecidos pola antedita dirección xeral e uso de tecnoloxías de redución de impacto por colisión tales como sistemas de detección baseados en vídeo), así como as actuacións a desenvolver para verificar a eficacia das ditas medidas.

O inicio das obras estará condicionado a que a DXPN informe favorablemente. O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee, de acordo co requirido na condición 4.3.4 da DIA.

4. En canto á posible afección do proxecto sobre a poboación e a saúde humana en relación co efecto *parpadeo de sombras* (*shadow flicker*) durante a fase de funcionamento do parque, e en consonancia co recollido na documentación avaliada, nos potenciais receptores non se superarán as 8 horas/ano de exposición no caso real, téndose que adoptar as medidas mitigadoras oportunas (por exemplo, instalación de barreiras ou pantallas) ou programar paradas temporais dos aeroxeradores implicados no caso de que se supere o limiar recomendado.

Neste senso, como xa se indicou no punto 2.2 desta DIA, o informe favorable está condicionado a achega da documentación e información solicitada, antes do inicio de obras a Dirección Xeral de Saúde Pública. Se non se presenta en prazo, ou presentada en prazo, esta non resulta adecuada ou abonda para acreditar os aspectos citados no seu informe, entenderase que o estudo non cumpre cos requisitos dende o punto de vista sanitario. De maneira sucinta os aspectos solicitados son:

- Estudo preoperacional e a súa repercusión no estudo acústico.
- Efecto parpadeo.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee.

5. Previo ao inicio de obras, a configuración definitiva deberá ser informada polos órganos os que non lles constan os cambios producidos no proxecto como é o caso do IET.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia dos ditos informes e da documentación na que se basee.

6. O promotor deberá depositar un aval para garantir o cumprimento das medidas correctoras e responder da reparación dos posibles danos que se lle poidan causar ao medio ambiente e do custo da restauración, conforme o disposto no Decreto 455/1996, do 7 de novembro, de fianzas en materia ambiental.

Propónse como importe do aval, que será actualizable e deberá fixar o órgano substantivo, a cantidade de 667.732,96 euros, dos cales 286.171,3 euros corresponden á fase de obras e 381.561,7 euros á de desmantelamento e abandono do parque eólico.

Para a cancelación do dito aval será preciso o informe favorable do órgano ambiental, logo do levantamento dunha acta de comprobación pola inspección ambiental conforme establece o referido Decreto 455/1996.

A solicitude de cancelación realizarase a través do órgano substantivo, e só se poderá efectuar unha vez estean totalmente rematados os labores de restauración e integración paisaxística e logo de que o promotor acredite, mediante os informes do programa de vixilancia ambiental, a suficiencia e o éxito dos traballos efectuados, tanto os referentes á restauración (coa vexetación debidamente implantada) como ás demais actuacións relacionadas coa imposición do aval ambiental.

4.2. Condicións xerais

Ademais do condicionado establecido no punto anterior, ao proxecto seranlle de aplicación, segundo proceda, as seguintes condicións que complementan, matizan ou subliñan as anteriormente indicadas:

4.2.1 Protección da atmosfera

1. Co fin de minimizar a emisión de po durante a fase de obras, nos períodos de seca procederase á rega dos vieiros e das superficies onde se estean a realizar escavacións ou movementos de terras. Ao comezo das obras deberán terse dispostos na zona os medios necesarios para tal fin.

2. Os camións que transporten terras ou outros materiais que poidan xerar po deberán ir cubertos con lonas ou dispositivo similar. Así mesmo procederase, no caso de ser necesario, ao lavado das rodas dos camións á saída da zona de obras.

3. Os niveis de presión sonora debidos á construción e funcionamento do parque deberán cumprir coa normativa vixente, tendo en conta que no caso de que se superen os límites legalmente establecidos teranse que adoptar as medidas protectoras ou correctoras

oportunas (emprego de mantas de goma durante as voaduras, incremento do illamento dos equipos, correcto mantemento das instalacións, pantallas de illamento acústico, etc).

Para tal fin, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque o promotor deberá levar a cabo un plan de seguimento do nivel de ruído ao abeiro do Decreto 106/2015, do 9 de xullo, sobre contaminación acústica de Galicia de desenvolvemento da normativa básica estatal en materia de ruído, a través de entidade acreditada polo organismo nacional de acreditación (ENAC) como laboratorio de ensaios acústicos ou como entidade acreditada, en ambos casos, no ámbito do ruído ambiental, tendo en conta os aspectos que se indican no punto 5.2 desta DIA.

4.2.2 Protección das augas e leitos fluviais

1. Toda actuación ou afección no dominio público hidráulico ou na zona de servidume e policía de leitos, incluíndo zonas de fluxo preferente e zonas asolagables así como calquera captación ou vertedura se é o caso, precisarán da autorización ou permiso do organismo de cunca competente, que deberá ser solicitada e obtida polo promotor previamente ao inicio das obras.

En calquera caso, deberán terse en conta en todo momento as limitacións e demais prescricións establecidas no Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de Augas e no Regulamento do Dominio Público Hidráulico (RD 849/1986, do 11 de abril), así como na Lei 2/2021, do 8 de xaneiro, de pesca continental e demais normativa que resulte de aplicación, entre ela as disposicións normativas dos plans hidrolóxicos.

2. En calquera zona onde poida existir risco de desencadeamento de procesos erosivos, de incorporación de sólidos ás augas e/ou de modificación do réxime hídrico, extremaranse as precaucións na execución e control das obras e na adopción das medidas protectoras, correctoras e de vixilancia ambiental que figuren na documentación avaliada, así como as sinaladas que se deriven desta DIA e calquera outra que resulte necesaria para a preservación do dominio público hidráulico e a calidade das súas augas.

Neste sentido, conforme avance a obra procederase a estabilizar os noiros de desmonte e/ou terraplén que se xeren, co obxecto de previr fenómenos erosivos e incorporación de sólidos ás augas. Porase especial coidado na adopción das medidas fronte os arrastres e escorregamentos, tal e como se establece no punto 4.2.3.5 da DIA.

3. A calidade das augas manterase de xeito que, co motivo das obras, non diminúa respecto da existente antes do inicio destas. Non está permitido o lavado de maquinaria e utillaxe nos cursos de auga nin en ningún outro elemento do dominio público hidráulico. Prohíbese a vertedura directa ou indirecta de augas ou produtos residuais susceptibles de contaminar as augas continentais ou calquera outro elemento do dominio público hidráulico sen a correspondente autorización de vertedura.

Para tal fin, tanto na fase de obras como ao final destas ata que se constate ausencia de afeccións, levarase a cabo un plan de control da calidade das augas.

4. Non se acumularán substancias, calquera que sexa a súa natureza e lugar en que se depositen, que constitúan ou poidan constituír un perigo de contaminación das augas

(superficiais ou subterráneas) do dominio público hidráulico e/ou degradación do seu contorno.

Durante a execución dos traballos non se poderán utilizar as marxes dos ríos e ribeiras como lugares para o depósito de materiais, parque de maquinaria, lavados e, en xeral, todas aquelas actividades que supoñan un risco de contaminación das augas ou alteracións do ecosistema asociado.

5. Non se afectarán, ou de ser o caso terán que ser repostas na súa totalidade, as instalacións ou servizos de abastecemento de auga, saneamento ou calquera outro amparado pola lexislación hidráulica que se poidan atopar na área de influencia das obras, téndose que garantir a compatibilidade da actuación cos usos preexistentes. De igual xeito, respectaranse as fontes e mananciais que puideran existir na zona.

Neste sentido, na execución dos alicerces e das gabias do cableado haberase de considerar non afectar á modificación dos niveis freáticos que puideran alterar captacións existentes, aínda que estas non presentaran aparencia de afectación.

6. Na rede viaria do parque disporanse as estruturas de drenaxe transversal e lonxitudinal necesarias para non modificar o actual réxime hidrolóxico da zona e permitir a libre circulación das augas. Evitarase a xeración de zonas asolagadas, o transvase de auga dunha microcunca a outra ou a concentración de grandes fluxos de auga en valgadas con escasa capacidade de acollida.

A incorporación das augas procedentes da rede de drenaxes do parque cara o dominio público hidráulico deberá ser gradual, polo que á saída das drenaxes transversais e nos puntos onde a auga das cunetas se incorpore ao terreo, así como nos tramos de cuneta en zonas de elevada pendente, dispoñeranse sistemas protectores e/ou de disipación de enerxía co fin de evitar fenómenos erosivos, arrastres de materiais, deposición de sólidos ou asolagamentos na traxectoria de incorporación das augas aos cursos naturais.

Tanto na fase de obras como na de explotación do parque, realizarase un control do correcto funcionamento desta rede de drenaxes, do estado dos dispositivos de disipación de enerxía e das condicións de incorporación das augas de drenaxe á rede natural, téndose que adoptar as medidas protectoras e correctoras oportunas no caso de producirse os citados fenómenos. Así mesmo, a rede de drenaxes será obxecto dos oportunos labores de mantemento para garantir a súa operatividade.

Para tal fin, o promotor deberá contar cun plan de control da rede de drenaxes do parque, incorporándoo ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. O formigón necesario para a execución do proxecto será provisto desde planta ou plantas localizadas fóra da obra e que contén coas debidas autorizacións.

8. A limpeza das cubas das formigoneiras realizarase nas plantas subministradoras sempre que sexa posible. De non ser así, poderá habilitarse unha balsa para tal fin, que deberá estar adecuadamente impermeabilizada e afastada de cursos fluviais. Os restos nela almacenados deberán entregarse a un xestor autorizado ou, no caso de que se pretenda a súa vertedura ao medio, deberá obterse a correspondente autorización de vertedura.

9. O edificio de control contará cunha fosa séptica para o tratamento das augas residuais que se xeren nel. No caso de que a dita fosa non sexa de tipo estanco, o promotor deberá obter do organismo de cunca a correspondente autorización de vertedura. Así mesmo, realizaráselle o mantemento necesario para garantir o seu correcto funcionamento.

4.2.3 Protección do solo e infraestruturas

1. Levarase a cabo un control topográfico preciso dos límites das zonas de obra e da localización de todas as infraestruturas e instalacións proxectadas, que se axustarán ao que se derive desta DIA. Non se poderán ocupar terreos fóra dos previstos.

2. Delimitaranse as distintas zonas de obra mediante o seu balizamento, que deberá manterse en perfecto estado durante o transcurso da actuación e ser retirado cando esta finalice.

3. Con carácter xeral, non se efectuarán préstamos na zona salvo xustificación previa, en cuxo caso seleccionaranse zonas que xa vaian ser afectadas polas obras ou, no seu defecto, lugares carentes de valores ambientais ou paisaxísticos relevantes. En todo caso, os préstamos deberán ter a súa procedencia debidamente acreditada e os ocos resultantes serán restaurados ao finalizar a obra.

4. No caso de ter que realizar algún depósito de sobrantes de escavación que non poidan ser empregados na propia obra, o promotor deberá contar cos permisos ou autorizacións que resulten oportunos, e proceder á súa restauración e revexetación unha vez rematada a obra.

5. Cando se executen obras en zonas de elevada pendente deberanse dispoñer mallas antiescorrega ou calquera outra medida adecuada para evitar o arrastre ou rodadura de materiais ladeira abaixo. O estado e a operatividade dos dispositivos antiescorrega será obxecto de control exhaustivo durante a execución das obras. En calquera caso, de producirse arrastres, deberán ser retirados e depositados nun lugar autorizado e a zona devolta ao seu estado orixinal.

6. Adoptaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derramos accidentais de produtos contaminantes como aceites, graxas e carburantes de motores.

7. No caso de ter que realizar voaduras, disporanse os medios necesarios (redes, lonas, ...) para evitar a proxección de fragmentos de rocha ao contorno. En calquera caso, se estes se producen, deberán retirarse da zona e ser depositados nun lugar autorizado.

8. A circulación de vehículos e maquinaria no parque, tanto na fase de obra como na de funcionamento, restrinxirase unicamente aos vieiros e zonas acondicionadas para o efecto (áreas de manobra).

9. Os elementos do parque non poderán supoñer un obstáculo para o normal uso das pistas ou devasas que puideran existir na zona, debéndose garantir a súa operatividade.

10. Manterase a permeabilidade territorial da zona, conservando os servizos e servidumes de paso que existan na actualidade. Se durante as obras fose preciso cortar o paso dalgunha vía, deberán implementarse rutas alternativas que presten o mesmo servizo.

11. No caso de deterioración de estradas, camiños ou calquera outra infraestrutura, instalación ou servizo preexistente debido á execución da actuación, deberá restituírse a súa calidade e funcionalidade aos niveis previos ao inicio das obras.

12. As obras a realizar nas áreas de protección dos elementos patrimoniais seguirán estritamente o indicado e autorizado pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural.

4.2.4 Xestión de residuos

1. Todos os residuos que se xeren como consecuencia da construción, explotación e desmantelamento do parque eólico deberán ser xestionados en función da súa natureza e conforme á lexislación vixente, primando a reciclaxe e a reutilización fronte á vertedura.

2. Para a zona destinada a casetas de obra, parque de maquinaria, provisión de materiais, etcétera, deberá seleccionarse unha localización de baixo valor ambiental, escasa pendente e afastada de calquera curso de auga, hábitats de interese comunitario ou área de protección arqueolóxica.

A dita zona deberá estar dotada das medidas necesarias para evitar a contaminación do solo e das augas e dispoñer dos medios adecuados para a recollida de posibles verteduras. As casetas de obra deberán dispoñer dun sistema estanco de tratamento químico das augas residuais.

Así mesmo, co obxecto de evitar a dispersión de accións potencialmente contaminadoras e favorecer un adecuado control ambiental, no caso de que finalmente sexa necesario dispoñer dunha área de limpeza das cubas das formigoneiras tendo en conta o sinalado na condición 4.2.2.8, esta localizarase preferiblemente na zona dedicada ás instalacións de obra.

3. Os labores de limpeza, mantemento e reparación da maquinaria durante a fase de obras realizaranse preferiblemente en talleres autorizados, eliminando así o risco de derramos accidentais de substancias contaminantes. Cando isto non sexa posible polas características da maquinaria (con mobilidade restrinxida ou non apta para circular por estrada), estas tarefas poderanse realizar na zona destinada a instalacións de obra, que deberá estar adecuadamente dotada segundo o establecido na condición anterior.

4. O almacenamento temporal de residuos ata a súa entrega ao xestor autorizado realizarase nunha zona acondicionada para tal fin nas zonas designadas a campamento de obra, maquinaria e acopio e nunha zona habilitada para tal fin no entorno da subestación na fase de explotación. Sinalizarase claramente a presenza dos distintos tipos de residuos e cumprirase en todo momento coas normas de almacenamento establecidas na lexislación vixente.

5. Antes do inicio da fase de explotación deberán terse retirado e xestionado a totalidade dos residuos xerados durante a execución das obras.

4.2.5 Protección da fauna, vexetación e hábitats naturais

Con carácter xeral, no desenvolvemento do proxecto garantírase que non se vexan afectados compoñentes protexidos do medio natural (tal que as especies da flora ou os hábitats naturais) que gocen dun réxime de protección legal, atendendo ao disposto nas leis 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade e 5/2019, do 2 de agosto, do

patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, sen prexuízo de calquera outra normativa que lles resulte de aplicación.

4.2.5.1. Sobre a fauna

1. Para levar a cabo os labores de corta e roza de vexetación, así como os movementos de terras, escolleranse datas fóra das épocas de nidificación e cría da fauna máis sensible a este tipo de actuacións (prestando especial atención á que puidera gozar dalgún réxime de protección legal), adoptando en todo caso as medidas necesarias para non alterar á fauna.

2. Previamente aos labores de corta de arboredo verificarase a ausencia de avifauna nidificante de interese nos pés implicados. En caso de presenza, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor. Atenderase especialmente á presenza de aves rapaces ou calquera outra especie que ostente figuras legais de protección ou apareza recollida en listaxes ou libros vermellos que poñan de manifesto a importancia da súa conservación.

3. Se entre as aves rapaces que poidan facer uso da zona do parque se atopasen rapinas do xénero *Circus* (tartaraña cincenta *Circus pygargus* e gatafornela *Circus cyaneus*, catalogadas como vulnerable no CGEA), que nidifican sobre o solo en ambientes de matogueira ou mixtos con pasteiros e polo tanto son susceptibles de verse afectadas polas obras, previamente aos labores de roza da vexetación levaranse a cabo, de non terse realizado, as comprobacións necesarias para determinar a existencia ou non de parellas reprodutoras na área de afección directa das infraestruturas e instalacións proxectadas.

No caso de detectar a súa nidificación na zona afectada polas obras, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor, incluíndo o establecemento dun perímetro de exclusión duns 500 m de radio en torno ao niño, onde se evitará calquera actuación ata a finalización do período reprodutor (podendo continuar coas obras noutra zona afastada) e outro perímetro de seguridade de 500 m, onde se limitarán ao máximo as actuacións co obxecto de garantir a tranquilidade das aves.

4. Para aquelas especies de fauna que contén cun plan de recuperación, conservación ou xestión, como e o caso do Plan de xestión do lobo, adoptaranse as medidas e actuacións recollidas na dita planificación, cando proceda. No caso de ser necesaria a realización do seguimento con estudos de especies protexidas, será necesario contar coas autorizacións correspondentes.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para minimizar o potencial impacto da rede viaria do parque sobre a pequena fauna (réptiles, anfibios, micromamíferos, ...), tanto polo risco de atropelo como polo efecto barreira, así como para garantir que as obras de drenaxe e outras estruturas non supoñan unha trampa para a dita fauna.

Ademais, no caso de que nalgún dos vieiros do parque sexa necesario colocar pasos canadenses para impedir o paso de gando, estes deberán ir dotados de medidas que posibiliten o escape dos pequenos animais que poidan caer ao foxo. As ditas medidas poden consistir, sen prexuízo doutras igualmente efectivas, en dotar ao foxo dunha rampla de subida da fauna (con superficie rugosa e pendente suave), abrir un ou dous laterais do foxo ou darlle saída ao exterior mediante unha tubaxe de diámetro suficiente (mínimo 40 cm).

Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre a pequena fauna (incluíndo, de instalarse pasos canadenses, controis de mortalidade nos foxos), incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

6. Respecto á avifauna e os morcegos, realizaranse comprobacións periódicas que permitan determinar a existencia ou non de afeccións sobre os seus efectivos poboacionais e detectar cambios no comportamento e usos do hábitat producidos pola instalación e/ou presenza dos aeroxeradores.

No caso de que se detecte unha incidencia negativa, adoptaranse as medidas necesarias para corrixir a dita situación, entre as que se poden considerar, sen prexuízo doutras, un incremento da frecuencia do seguimento, pintado de pas con patróns que incrementen a súa visibilidade, eliminación de gando morto (ou cubrición ata a súa retirada) para evitar atracción de aves preeiras, parada de máquinas en días con condicións meteorolóxicas moi desfavorables e de baixa visibilidade, establecemento de períodos de parada técnica dos aeroxeradores no caso de alcanzarse limiares de risco, instalación de disuasorios automáticos, evitar a rotación das pas en horarios de maior actividade de quirópteros (ocaso e primeiras horas da noite), épocas do ano e condicións meteorolóxicas, eliminación ou relocalización de aeroxeradores conflitivos, etcétera.

No caso concreto das especies preeiras, estarase ao disposto na Resolución do 21 de marzo de 2014 da Dirección Xeral de Enerxía e Minas pola que se establecen determinadas medidas para prever as colisións de aves nos parques eólicos da Comunidade Autónoma de Galicia.

Para tal fin, o promotor deberá levar a cabo un plan de seguimento da avifauna e quirópteros de acordo co sinalado no punto 5.2 da DIA

7. Así mesmo, levarase a cabo un seguimento da posible aparición de efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos) sobre a avifauna e os quirópteros entre os parques eólicos que existan no contorno no momento en que este parque eólico entre en funcionamento (fosen ou non considerados na documentación avaliada). Teranse en conta así mesmo as súas infraestruturas de evacuación de enerxía se for o caso. Este seguimento realizarase mediante a valoración conxunta dos resultados dos seus respectivos plans de vixilancia, téndose que adoptar as medidas protectoras e/ou correctoras oportunas no caso de producirse a aparición deste tipo de efectos.

4.2.5.2 Sobre a vexetación e os hábitats naturais

1. Con carácter xeral, a eliminación da vexetación reducirase ao estritamente necesario para a execución do proxecto. Empregaranse sistemas mecánicos, non facendo uso do lume nin de fitocidas.

2. A corta de arboredo limitarase ao imprescindible, lembrando que previamente terá que presentar a declaración responsable ou solicitar a autorización segundo corresponda, así como a comunicación final ao remate do aproveitamento de ser o caso, en función do disposto na normativa de aplicación.

3. A realización dos aproveitamentos madeireiros implicará a extracción ou trituración da biomasa forestal residual, agás por razóns xustificadas ou aquelas outras establecidas consonte a lexislación en materia de montes.

4. Na xestión da biomasa vexetal eliminada primarase a súa valorización, evitando a queima in situ destes restos, que de ser o caso terá que contar coa preceptiva autorización. En calquera caso, terase presente a lexislación sectorial en materia forestal e de prevención e defensa contra os incendios forestais.

Neste contexto, no caso de optar pola extracción da biomasa forestal residual deberá garantirse a permanencia no monte ou terreo forestal dos restos forestais de menor tamaño nunha porcentaxe do 50 % sobre o total que se vai extraer. Unha vez executado o aproveitamento, en casos de corta final, deberán realizarse as actuacións necesarias encamiñadas á rexeneración da superficie afectada. No caso de que sexa depositada sobre o terreo, procederase a súa trituración e espaxamento homoxéneo, para permitir unha rápida incorporación ao solo, diminuír o risco de incendios forestais e evitar a aparición de enfermidades ou pragas.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para eliminar riscos de incendios, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque.

6. Para garantir a non afección e a conservación de especies de flora ameazada que puideran estar presentes na zona de actuación, adoptaranse as medidas preventivas oportunas (balizamento perimetral da súa localización, delimitación das áreas de presenza nos planos de obra, seguimento do estado de conservación dos exemplares e das medidas adoptadas, etc.) e de ser o caso, as medidas correctoras ou compensatorias necesarias. Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre as ditas especies, incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. En canto aos hábitats naturais, e co fin de garantir que as actuacións sexan compatibles coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, prestarase especial atención, sen prexuízo doutras, ás medidas de control sobre a afección a solos e vexetación que figuran nesta DIA, balizando adecuadamente as distintas zonas de obra e evitando afeccións non previstas.

8. Adoptaranse medidas preventivas para minimizar o risco de introdución de especies invasoras como consecuencia da execución do proxecto (información ao persoal de obra, limpeza previa da maquinaria, control da procedencia dos préstamos, emprego de especies autóctonas na revexetación,...). No programa de vixilancia ambiental incorporaranse os controis oportunos para acadar unha detección precoz desta situación. No caso de que se confirme a introdución, adoptaranse medidas de resposta rápida para erradicarlas.

4.2.6 Integración paisaxística e restauración

1. Adoptaranse medidas que maximicen a integración paisaxística da actuación proxectada. No caso da subestación transformadora/edificio de control empregaranse materiais, texturas e cores que harmonicen co contorno. Así mesmo, nos traballos de execución e acondicionamento dos vieiros do parque minimizaranse os movementos de terras e coidarase que o firme contraste o menos posible coa contorna.

2. Se na zona existen afloramentos rochosos con interese xeomorfolóxico ou paisaxístico deberán ser respectados, sen que se vexan afectados polas obras.

3. Todas as superficies alteradas ou deterioradas pola execución das obras (marxes dos vieiros, contorno das obras de drenaxe, gabias do cableado, plataformas de montaxe dos aeroxeradores -que deberán ser revexetadas en toda a súa extensión, podéndose deixar un camiño de acceso ata a porta do aeroxerador para os vehículos de mantemento ordinario -, contorno da subestación/edificio de control e torre/s meteorolóxica/s se é o caso, área de casetas de obra e parque de maquinaria, zonas de amoreamento de materiais ou residuos, áreas de préstamo e/ou vertedura de excedentes dos movementos de terras se fora o caso...) deberán ser restauradas e revexetadas en función do tipo de terreo do que se trate, co obxecto de favorecer a recuperación do solo e a reinstalación da vexetación orixinal.

Para tal fin, nas actuacións de restauración e revexetación a levar a cabo teranse as seguintes consideracións:

- Co fin de evitar fenómenos erosivos e lograr o máis pronto posible a integración paisaxística das zonas alteradas polas obras, os labores de restauración e revexetación deberán realizarse, na medida do posible, paralelamente ao avance das obras, conforme as distintas superficies a restaurar acaden o seu estado definitivo.
 - No caso de precisar achegas externas de terra vexetal por non ser suficiente a retirada na obra, esta non se poderá extraer de áreas onde se atope consolidada e integrada no medio, debendo proceder de amoreamentos ou zonas debidamente autorizadas e que teñan características similares ás do terreo a restaurar, tanto desde o punto de vista edafolóxico como respecto das especies vexetais presentes.
 - No que respecta á sementeira, a mestura deberá conter necesariamente especies arbustivas e leguminosas, sen prexuízo das de crecemento rápido que se consideren apropiadas para a zona. A proporción de cada grupo de especies na mestura axustarase, con carácter xeral, ás seguintes porcentaxes: 70% para o conxunto de gramíneas, 15% para as leguminosas e 15% para as arbustivas. A dose a empregar será como mínimo de 30 gr/m² (300 kg/ha).
 - A restauración que se faga deberá atender a criterios de coherencia ecolóxica e paisaxística. Todas as especies a empregar na restauración deberán ser autóctonas, preferentemente existentes na zona, compatibles co hábitat no que se vaian implantar e compatibles entre si, co obxecto de maximizar o éxito e integración da restauración.
 - Deberá realizarse un seguimento da efectividade dos labores de restauración e revexetación e proceder á reposición das calvas e/ou marras que puideran aparecer nas sementeiras, hidrosementeiras e/ou plantacións efectuadas. Incrementarase a intensidade deste seguimento no caso de que se detecten dificultades para o desenvolvemento da vexetación e levaranse a cabo actuacións adicionais de restauración se o éxito desta non é o axeitado.
4. Unha vez finalizada a vida útil do parque eólico, ou ben no caso de que quedase definitivamente fóra de servizo por calquera causa, ao longo da fase de abandono levaranse a cabo todas as actuacións necesarias para desmantelalo e recuperar a situación preoperacional da zona ocupada pola instalación.

Considerarase, con carácter xeral e sen prexuízo do que no seu momento se poida establecer ao respecto, a desmontaxe e retirada dos aeroxeradores, torre/s meteorolóxica/s e subestación transformadora/centro colector ou de seccionamento (de existir un edificio de control, pode ficar para outros usos), demolición da parte superior do pedestal ou peaña das zapatas, restauración dos novos vieiros creados para uso exclusivo do parque, restitución de terreos e servizos afectados e revexetación das zonas alteradas polo desmantelamento.

4.2.7 *Protección do patrimonio cultural.*

1. Os traballos de construción do parque eólico realizaranse baixo un control e seguimento arqueolóxico; a tal fin, e previo ao inicio dos mesmos. Rematada a totalidade das obras, certificarase o estado final dos elementos arqueolóxicos.

2. E necesario ter en conta, no momento de realizar a prospección e traballo de campo, a natureza do rexistro arqueolóxico e etnográfico galego, moitas veces enmascarado por unha tupida vexetación, polo que non se pode desbotar a existencia deste tipo de bens non detectados ate o de agora, que aínda que non estean recollidos en inventarios, son susceptibles de protección por configuraren a paisaxe galega e caracterizar culturalmente o territorio. Sirvan como exemplo os antigos camiños e corredoiras, valados de pedra, muros de peche tradicionais, carballeiras, pontes, pontellas, muíños e outras construcións etnográficas.

3. Delimitarase os bens do patrimonio cultural e as súas áreas de protección, axustándose ao previsto na normativa urbanística vixente nos concellos afectados e subsidiariamente ao disposto no artigo 38 da Lei 5/2016, do 4 de maio, de patrimonio cultural de Galicia.

4. De acordo co informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, deberán terse en conta no desenvolvemento do proxecto as consideracións reflectidas no seu informe, e a partir dos resultados das prospeccións arqueolóxicas, e do traballo de campo, a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, como organismo competente na materia, decidirá sobre a conveniencia de establecer outras medidas de protección, para constancia no expediente o órgano substantivo, remitirá a esta dirección xeral, copia do informe da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural.

4.3. Outras condicións

1. De ser o caso, incorporaranse ao proxecto, no que proceda, ás determinacións das Directrices de paisaxe segundo o regulado na disposición transitoria única do Decreto 238/2020, do 29 de decembro, polo que se aproban as Directrices de paisaxe de Galicia.

2. Co obxecto de acadar a máxima coordinación e eficacia no cumprimento desta DIA, o promotor deberá designar unha persoa responsable do seu control e notificar o seu nomeamento ao órgano substantivo segundo o apartado 5.1.

3. Calquera cambio que se pretenda introducir no proxecto respecto do recollido nesta DIA deberá ter en conta a variable ambiental, e no caso de que poida producir efectos significativos sobre o medio ambiente deberáse notificar previamente á Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático, a través do órgano substantivo, para que o órgano ambiental o avalíe e informe sobre a súa aceptación, comunicando no seu caso as condicións que cómpre impoñerlle ou se procede iniciar un novo trámite de avaliación ambiental.

4. O promotor deberá comunicar ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo e coa suficiente antelación, a data prevista de inicio das obras do parque.

Xunto coa dita comunicación, o órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural ao que se fai referencia na condición 4.1.2 da DIA, xunto coa documentación na que se basee.

5. O promotor comunicará ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo, a data de posta en marcha da instalación.

5. PROGRAMA DE VIXILANCIA E SEGUIMENTO AMBIENTAL

5.1. Aspectos xerais

O obxecto deste programa é o de garantir ao longo do tempo o cumprimento das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias que figuran na documentación avaliada e o condicionado da DIA, así como incorporar procedementos de autocontrol por parte do promotor. Así mesmo, debe permitir detectar, cuantificar e corrixir alteracións ou afeccións que non se teñan previsto, e levar a cabo novas medidas acordadas coas novas medidas acordadas coas novas problemáticas xurdidas.

Para tal fin, e tomando como base o seguimento proposto na documentación avaliada, deberán incorporarse os controis e estudos necesarios para completalo e adaptalo ao condicionado que se deriva desta DIA. Na definición final do programa fixaranse segundo a fase (replanteo, obras, explotación ou abandono) a periodicidade, os indicadores e os limiares ou valores límite que se vaian utilizar en cada caso.

Será responsabilidade do órgano substantivo que o programa que finalmente se desenvolva neste sentido permita acadar os obxectivos indicados. Así mesmo, teranse en conta as seguintes consideracións:

- O seguimento deberá ser efectuado por persoal cualificado para identificar os elementos protexidos da biocenose e para valorar a idoneidade das medidas adoptadas e os impactos que as actuacións do proxecto poden inducir sobre o medio. Terá a capacidade técnica suficiente de conformidade coas normas sobre cualificacións profesionais e da educación superior.
- Lémbrese que sempre que exista a acreditación e alcance correspondente, os estudos e controis preoperacionais, tomas de mostras, medicións e analíticas, tanto na fase previa ao inicio das obras como nas de replanteo, obras, explotación ou abandono, realizaranse por entidades acreditadas polo organismo nacional de acreditación (ENAC) co alcance correspondente a cada tipo de control, toma de mostras, medición ou analítica a realizar, e que os informes estarán asinados e amparados pola dita acreditación. Deberán ser representativas, e polo tanto levaranse a cabo durante os labores con maior incidencia sobre os aspectos obxecto de control.
- No caso de que se detecten, como resultado deste seguimento en calquera das súas fases, impactos imprevistos ou alteracións que superen os limiares establecidos

na lexislación aplicable, no EsIA ou nesta DIA, comunicaráselle inmediatamente ao órgano substantivo, propoñendo as medidas correctoras precisas para corrixilos. Se se pon de manifesto a existencia de impactos ambientais severos ou críticos, o órgano substantivo poñerá este feito en coñecemento da Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático.

5.2. Aspectos específicos

1. Levarase a cabo un seguimento dos posibles efectos acumulativos ou sinérxicos con outros parques eólicos e as súas infraestruturas de evacuación, en funcionamento ou en construción, en relación a todos os elementos do medio físico, biótico e perceptíbel, téndose que adoptar as medidas protectoras e/ou correctoras oportunas no caso de producirse a aparición deste tipo de efectos.

2. En relación co plan de seguimento do nivel de ruído ao que se fai referencia na condición 4.2.1, terase en conta o seguinte:

- En canto os punto de control que deberán establecerse para o seguimento dos niveis sonoros na fase de funcionamento, estarán localizados no contorno das vivendas ou edificacións máis próximas aos aeroxeradores e non no interior dos núcleos, co fin de considerar os receptores potencialmente máis vulnerables. Deberán considerarse os puntos de medida definidos no EsIA, así como en todos os núcleos poboacionais próximos ás infraestruturas. A localización de cada punto deberá definirse coas súas coordenadas UTM (ETR89) e reflectirse nun plano a escala mínima 1:10.000.
- Deberan constar os resultados da campaña preoperacional con medicións en todos os puntos indicados, co obxecto de dispoñer de datos previos do ruído de fondo para comparalos cos que se obteñen en cada período de seguimento.
- En canto á periodicidade dos controis, durante a fase de obras efectuarase medicións en cada punto no momento no que se estean executando as obras asociadas ao seu contorno, elixindo un momento coa obra en plena actividade co obxecto de que a medición sexa representativa. Na fase de explotación a frecuencia será mensual o primeiro semestre, trimestral o segundo, e tamén trimestral durante o segundo ano de explotación, podéndose logo variar en función dos resultados obtidos.

3. En canto aos plans de vixilancia, controis e demais actuacións ás que se fai referencia no punto 4.2.5 da DIA, terase en conta o seguinte:

- Tal e como se desprende do punto 5.1, deberá incorporarse con suficiente detalle ao programa de vixilancia ambiental todo o que se derive das cuestións que figuran no dito punto 4.2.5:
 - Control da nidificación de avifauna protexida ou de interese sobre o solo ou en arboredo.
 - Protección doutra fauna (réptiles, anfibios, pequenos mamíferos,...), detección de atropelos, control da obras de drenaxe e, no seu caso, dos pasos canadenses.
 - Seguimento de avifauna, quirópteros e de posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos).

- Protección de hábitats naturais e outras especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso en cumprimento das disposicións normativas que lles resulten de aplicación e do disposto nesta DIA.
 - Detección de especies invasoras.
 - Etcétera
- No caso concreto do plan de seguimento de avifauna (e no de quirópteros naquilo que resulte de aplicación), sen prexuízo do que figure na documentación achegada polo promotor ou do que se poida derivar das condicións 4.1.1. e 4.1.2 ou de calquera outra desta día, teranse en conta as seguintes indicacións:
 - Disporase dos estudos previos necesarios para coñecer os efectivos poboacionais e os usos do espazo e do hábitat na zona, as zonas de cría, alimentación ou campeo, colonias ou refuxios (morcegos), durmidoiros, rutas de paso migratorio, movementos estacionais ou desprazamentos diarios, etcétera, co obxecto de definir axeitadamente o plan de vixilancia para detectar posibles cambios nestes aspectos pola instalación e presenza do parque. Estes estudos preoperacionais deberán cubrir o ciclo anual completo do conxunto de especies inventariadas na zona, prestando especial atención a aquelas que ostenten algunha figura de protección, por exemplo e se prexuízo doutras, as sinaladas no punto 1.3 desta DIA.
 - Conterá unha descrición detallada e xustificada da metodoloxía para o seguimento da incidencia do parque eólico sobre a avifauna, especificando os controis a efectuar e a súa frecuencia, considerando a detección do efecto baleiro, a caracterización do comportamento das aves ante os aeroxeradores e a detección de morte por colisión.
- Descríbense a metodoloxía para a estimación dos índices de colisión e a súa variación estacional, e a dun estudo do voo que caracterice a frecuencia, variación horaria, variación estacional, altura e traxectoria dos movementos das aves na zona do parque (uso do espazo).
- Incluírase unha valoración da posible distorsión nos resultados polo diferente esforzo de mostraxe, condicións climatolóxicas durante as mostraxes, detectabilidade dos corpos (polo tamaño, vexetación do contorno, etcétera) e desaparición de cadáveres por necrófagos, definindo os factores ou índices de corrección para corrixir as posibles desviacións.
- A periodicidade das vistas de comprobación terá en conta a fenoloxía das especies sedentarias, invernais e migratorias. Co obxecto de diminuír na medida do posible a perda de cadáveres por acción de animais preeiros, as vistas para a detección de aves mortas por colisión terán como mínimo unha periodicidade mensual. No caso de que se efectúen experimentos para o cálculo dunha taxa de desaparición de cadáveres propia para a zona do parque, poderíase axustar a dita frecuencia. Terase en conta que pode resultar preciso incrementar a frecuencia en épocas de paso migratorio e de dispersión de xuvenís.
 - Definición cuantitativa e cualitativa de limiares de risco por colisión e aparición de efecto baleiro, que indiquen necesidade de adoptar medidas protectoras ou correctoras específicas, xustificando a súa determinación. Na definición destes

limiares deberán considerarse as referencias normativas, catálogos ou lista vermellas máis actualizadas.

- Definiranse as medidas protectoras e/ou correctoras a adoptar en función das situacións de risco que se detecten, considerando entre elas as sinaladas no punto 4.2.5.1 desta DIA, sen prexuízo das que se deriven da condición 4.1.2.

- Segundo o establecido no informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural e no punto 4.1.2 desta DIA en relación á proposta que debера elabora o promotor, deberán incorporarse á mesma as seguintes actuacións relacionadas coa comprobación da efectividade das medidas para evitar o impacto por colisión.

- Avifauna: deberase prestar atención a se o sistema de detección baseado en vídeo detecta un aumento da frecuencia doutras rapaces, co fin de ampliar a protección ás mesmas, así como medir e comparar a mortalidade por impacto observada no parque eólico coa de outros parques lindeiros que non contén co pintado das pas.
- Quirópteros: deberase informar dos tempos nos que a velocidade do vento foi inferior ao limiar establecido e da porcentaxe de parada dos aeroxeradores.

- Describírase o método do rexistro, tratamento e presentación dos datos obtidos detallando a periodicidade, estrutura e contido dos informes, que como mínimo incluírán un apartado introdutorio (indicando datas e descrición das campañas efectuadas), outro cos datos e resultados obtidos e un de valoración (considerando tanto o período abranguido polo informe como o acumulado de datos de informes anteriores), discusión e conclusións finais.

4. En relación coa condición 4.2.5.1.4 da DIA, no que se refire ao lobo a Dirección Xeral de Patrimonio Natural sinala no seu informe que se ten que dar cumprimento ao punto 18 (efecto barreira das infraestruturas), apartado 5, do Decreto 297/2009, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia.

Neste senso, establece que no primeiro ano de funcionamento do parque, como parte do plan de vixilancia ambiental, débese remitir á dita dirección xeral un estudo con datos sólido sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha avaliación e seguimento das posibles afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc...

Na procura de mellor implementación das ditas medidas, o promotor e o órgano substantivo terán en conta que todos os aspectos relativos á súa planificación e desenvolvemento deberanse coordinar previamente coa dita Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

Para a realización dos estudos ou calquera actuación que se desenvolva no marco do programa de vixilancia e seguimento ambiental en relación coas especies protexidas, o o promotor deberá contar coas autorizacións que correspondan da antedita dirección xeral.

5.3. Informes do programa de vixilancia

O promotor deberá presentar os informes do programa de vixilancia e seguimento ambiental ante o órgano substantivo, a quen lle corresponde efectuar o seguimento e vixilancia do

cumprimento da DIA de acordo co establecido na normativa de avaliación ambiental. Estes informes estarán asinados polo persoal técnico responsable da súa elaboración, e terán que contar coa supervisión, aprobación e sinatura da persoa responsable designada para o control do cumprimento da DIA.

Os informes avaliarán pormenorizadamente o cumprimento da DIA en relación a todos os aspectos considerados nela, así como das indicacións, valoracións e medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias contidas no EslA e a restante documentación avaliada.

Con carácter xeral, incluíranse os resultados das campañas preoperacionais ou estudos complementarios que se efectúen e os que no seu caso xa consten no EslA ou nas súas addendas se é o caso, comparándoos cos que se obteñan en cada período de seguimento.

Sen prexuízo do que, co decurso do tempo, se poida derivar do desenvolvemento do programa de vixilancia, o seguimento da DIA estruturarase nos seguintes informes:

1. Durante a execución das obras o promotor presentará, con carácter trimestral, un **informe de obras** co seguinte contido mínimo:

- a) Cronograma de obras actualizado con todas as actividades (incluíndo a adopción das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias) no que se indique, para cada unha delas, a porcentaxe de execución respecto do total. No cronograma figurará a data de actualización.
- b) Informe de avance da obra, onde se describa o desenvolvemento dos traballos en relación a todos os compoñentes do proxecto. Acompañarase de reportaxe fotográfica (con indicación da data e hora nas fotografías e plano de puntos de toma) e dun plano de planta a escala 1:5.000 ou maior detalle, dotado de coordenadas UTM (ERTS89), no que se reflecta a situación real das obras e a porcentaxe de execución de cada actividade.
- c) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (con medicións en plena actividade, indicando persoal de obra e maquinaria en funcionamento durante as medicións), control da calidade das augas, funcionamento da rede de drenaxes e mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico), seguimento de avifauna, quirópteros e lobo, protección da pequena fauna e hábitats e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, tendo en conta o que se deriva dos puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2, 4.2.5 e 5 da DIA.
- d) Informe onde se detallen, para aqueles indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os resultados dos controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas), resultados da aplicación das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA), incidencias e/ou imprevistos acontecidos e solucións adoptadas, labores de restauración efectuados, xestión de residuos e obra, etcétera.

2. Ao final das obras, no prazo máximo de dous (2) meses contados desde o remate dos traballos, achegará un **informe fin de obras** que como mínimo inclúa:

- a) Informe onde se describa o desenvolvemento dos traballos desde a emisión do último informe de obras e se detalle o estado final do parque e da área afectada tras a finalización das obras, en relación a todos os aspectos que figuran na documentación avaliada e no condicionado desta DIA. Conterá así mesmo un resumo do seguimento ambiental efectuado ao longo de toda a fase de obras e das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas, así como das incidencias ou imprevistos acontecidos e as solucións adoptadas.
- b) Reportaxe fotográfica que amose con detalle os aspectos máis salientables da actuación: zonas nas que se implantaron os aeroxeradores, contorno da subestación/edificio de control, estado dos vieiros, cunetas e drenaxes, gabias do cableado, estado de limpeza da área (en especial das zonas de instalacións de obra e parque de maquinaria), zonas onde se efectuaron medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias, etcétera. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.
- c) Plano *as built*, a escala 1:5.000 ou maior detalle e dotado de coordenadas UTM, no que se reflecta a situación real de todas as instalacións e infraestruturas do parque, así como as zonas onde se levaron a cabo medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias. Inclúirase unha táboa coas coordenadas UTM (ETRS89) das posicións definitivas dos aeroxeradores e da subestación.
- d) Ficheiros dixitais do plano *as built* coas capas: poligonal do parque, aeroxeradores, subestación e vieiros de acceso. O formato será compatible con sistemas de información xeográfica (SIX). O sistema de proxección será o UTM, adoptándose como sistema de referencia xeodésico o ETRS89. Os datos vectoriais entregáranse en formato ESRI shapefile (.shp).

3. Unha vez iniciada a explotación do parque o promotor deberá presentar, con periodicidade semestral durante os dous primeiros anos de funcionamento e anual os seguintes, un **informe en fase de funcionamento** co seguinte contido mínimo:

- a) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (identificando os aeroxeradores en marcha durante as medicións), do seguimento do efecto parpadeo de sombras ou *shadow flicker*, do control do funcionamento da rede de drenaxes do parque e o mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico) e, se é o caso, do seguimento da calidade das augas, conforme se deriva dos puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2 e 5 da DIA.
- b) Resultados dos plans de seguimento de avifauna, quirópteros (incluíndo todo o relativo ao desenvolvemento e eficacia das medidas adicionais ás que fai referencia a condición 4.1.2 da DIA) e lobo e das medidas de protección de pequena fauna, hábitats naturais e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, e seguimento dos posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos), tendo en conta os puntos 4.1, 4.2.5 e 5 da DIA.

No caso do plan de vixilancia ambiental e control da mortalidade por colisión de aves e quirópteros terase en conta o establecido pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural no anexo I do seu informe.

- c) Informe, acompañado de reportaxe fotográfica, no que se describan con detalle os resultados do plan de restauración, indicando os avances e incidencias no proceso de rexeneración da cuberta vexetal e de integración paisaxística da instalación, aparición de especies invasoras se é o caso, estado dos vieiros, cunetas, plataformas de montaxe, gabias do cableado, así como daquelas zonas nas que se adoptasen medidas de protección contra a erosión. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.

Conterá tamén unha avaliación da eficacia e evolución de todas as medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA) e a descrición, se é o caso, das incidencias acontecidas e as solucións adoptadas. Detallaranse así mesmo, para aqueles outros indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas).

- d) Cando corresponda segundo o expresado na condición 5.2.2 da DIA sobre as actuacións de estudo e seguimento do lobo, xunto co informe en fase de funcionamento achegarase un documento específico cos contidos que se determinen en función do sinalado na dita condición.

Á vista dos resultados que se obteñan durante os dous primeiros anos de seguimento, ou ben por solicitude motivada do promotor cursada ante o órgano substantivo, poderase revisar, se é o caso, o contido ou a frecuencia dos controis e informes que se deben realizar en anos posteriores.

4. Informe previo ao abandono: cunha antelación de seis (6) meses respecto da data prevista para a finalización da explotación do parque, o promotor remitirá ao órgano substantivo un documento (con memoria, planos, pregos de condicións, orzamento, prazo de execución e avaliación dos aspectos ambientais) no que se detallen todas as actuacións previstas para o cumprimento da condición 4.2.6.4.

5. Informe posterior ao abandono: transcorridos dous (2) meses desde o remate dos traballos de desmantelamento e abandono do parque, o promotor achegará un informe coa descrición detallada das actuacións levadas a cabo, con especial mención á xestión dos residuos procedentes do desmantelamento e á restauración das superficies afectadas. Incluirá unha reportaxe fotográfica que reflicta o estado final da área, unha vez rematados os labores de abandono e realizada a oportuna revexetación.

6. PROPOSTA

Logo de finalizar a análise técnica do expediente de avaliación de impacto ambiental, propónse formular a declaración de impacto ambiental do proxecto nos termos recollidos ao longo deste documento, en cumprimento do disposto no artigo 41 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

Juan Manuel Camiño Soto
Subdirector xeral de Avaliación Ambiental
(asinado electronicamente)

RESOLVE

Formular a declaración de impacto ambiental do parque eólico As Penizas considerando que o proxecto é ambientalmente viable sempre que se cumpra, ademais do recollido no estudo de impacto ambiental e a restante documentación avaliada, o condicionado que figura ao longo deste documento, tendo en conta que no caso de que exista contradición entre eles, prevalecerá o disposto nesta DIA.

Consonte o disposto no artigo 52 da dita Lei 21/2013, correspóndelle ao órgano substantivo o seguimento e vixilancia do cumprimento da declaración de impacto ambiental.

Ademais do obrigado cumprimento das condicións sinaladas, se se manifesta calquera tipo de impacto non considerado ata o momento, este órgano ambiental poderá ditar, do xeito que proceda, os condicionados adicionais que resulten oportunos.

Esta declaración de impacto ambiental farase pública a través do *Diario Oficial de Galicia* e da páxina web da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, e remitiráselle ao órgano substantivo para os efectos que correspondan no marco do procedemento de autorización administrativa das instalacións.

Así mesmo, non exime ao promotor de obter cantas autorizacións, licenzas, permisos ou informes que sexan necesarios para a execución e/ou funcionamento do proxecto.

O órgano substantivo deberá notificar a esta dirección xeral calquera cambio de titularidade que se produza na instalación.

De acordo co artigo 41.4 da lei de avaliación ambiental, a declaración de impacto ambiental non será obxecto de recurso sen prexuízo dos que, se é o caso, procedan na vía administrativa e xudicial fronte o acto polo que se autoriza o proxecto.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica

María Sagrario Pérez Castellanos
Directora xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático
(asinado electronicamente)

